

RAPPORT

# EVALUERING AF FORSØGSORDNINGEN PÅ SMEDETOFTEN

MAJ 2023



## **EVALUERING AF FORSØGSORDNINGEN PÅ SMEDETOFTEN**

MAJ 2023

FOTO: KØBENHAVNS KOMMUNE/RUNE BIRKVAD SØRENSEN  
(DRONOFOTO AF DET NYE TORV PÅ SMEDETOFTEN I NORDVESTKVARTERET I KØBENHAVN)

Udarbejdet af Als Research  
for Smedetoften og Børne- og Ungdomsforvaltningen i Københavns Kommune

Forfattet af: Ida Kvist Sommer og Ronja Sandberg

København 2023

ISBN: 978-87-93373-54-9

ALS Research ApS  
Ny Vestergade 1, 2.  
1471 København K  
[www.alsresearch.dk](http://www.alsresearch.dk)



ALS RESEARCH

# INDHOLD

	1
<b>1 INDLEDNING</b>	<b>5</b>
1.1 DATAGRUNDLAG	5
1.2 KORT OM SMEDETOFTEN OG FORSØGSORDNINGEN	7
<b>2 HOVEDKONKLUSIONER</b>	<b>9</b>
2.1 ANBEFALINGER	10
<b>3 SMEDETOFTENS AKTIVITETER OG FYSISKE RAMMER</b>	<b>12</b>
<b>3.1 SMEDETOFTENS AKTIVITETER</b>	<b>12</b>
3.1.1 LEKTIECAFÉ OG FRITIDSJOBFORMIDLING	13
3.1.2 N'VEST	13
3.1.3 MAKERSPACE	14
3.1.4 ALL IN	14
3.1.5 UNGERÅDET	14
<b>3.2 DE FYSISKE RAMMER PÅ SMEDETOFTEN</b>	<b>14</b>
<b>3.3 KENDSKAB TIL SMEDETOFTENS TILBUD</b>	<b>16</b>
3.3.1 KENDSKAB TIL SMEDETOFTEN BLANDT OMRÅDETS UNGE	19

<b>4</b>	<b>FORSØGSORDNINGENS SAMARBEJDER MED LOKALE AKTØRER</b>	<b>20</b>
4.1	SAMARBEJDET MED HELHEDSPLANEN	21
4.2	SAMARBEJDET MED LOKALE SKOLER OG UNGDOMSKLUBBER	22
4.3	SAMARBEJDET MED LOKALE FORENINGER	23
<b>5</b>	<b>FRIVILLIGHED</b>	<b>25</b>
5.1	DE UNGES OPLEVELSER AF FRIVILLIGHED	25
5.2	ANSATTE OG SAMARBEJDSPARTNERES PERSPEKTIVER PÅ FRIVILLIGHED	27
<b>6</b>	<b>FORSKELLIGE FAGLIGHEDER</b>	<b>28</b>
<b>7</b>	<b>SMEDETOFTENS FÆLLESSKABER</b>	<b>29</b>
7.1	GRUPPEN AF UNGE OG DERES BRUG AF AKTIVITETER	29
7.1.1	ARBEJDET MED UDSATTE UNGE	30
7.2	SOCIALE FÆLLESSKABER OG RELATIONER PÅ SMEDETOFTEN	31
<b>8</b>	<b>PÆDAGOGISK METODE</b>	<b>34</b>
8.1	FORVENTNINGER OG FRIRUM	36
8.2	EMPOWERMENT	37
8.3	INDDRAGELSE OG MEDBESTEMMELSE	40
8.4	VEJLEDNING	44
<b>9</b>	<b>BROBYGNING, SYNERGI OG RUM PÅ TVÆRS AF AKTIVITETER</b>	<b>47</b>

# 1 INDLEDNING

Denne rapport fremlægger resultaterne af Als Researchs eksterne evaluering af det 4-årige udviklingsprojekt *Forsøgsordningen på Smedetoften*. Evalueringen er foretaget for Smedetoften og Børne- og Ungdomsforvaltningen (BUF) i Københavns Kommune. Professor i pædagogisk psykologi med specialviden om positive ungefællesskaber, Line Lærche Mørck, har bidraget til evalueringen med perspektiver og sparring.

Evalueringen er led i forankringen af Forsøgsordningen på Smedetoften og skal understøtte den fortsatte udvikling af metoder og samarbejder på Smedetoften. Evalueringen fokuserer derfor på de metoder, samarbejder og strategier, som er udviklet i Forsøgsordningen samt enkelte udvalgte aktiviteter, der har fundet sted i november 2022-marts 2023.

Rapporten er opbygget således, at dette indledende **Afsnit 1** indeholder en beskrivelse af evalueringens datagrundlag samt en kort beskrivelse af Smedetoften og Forsøgsordningen, herunder dennes fokusområder og pædagogiske mål. **Afsnit 2** præsenterer evalueringens hovedkonklusioner og anbefalinger. I **Afsnit 3** beskrives Smedetoftens aktiviteter herunder de aktiviteter, der har et særligt fokus i evalueringen. Afsnittet omhandler desuden Smedetoftens fysiske rammer og de unges kendskab til aktiviteterne og samt de unges kendskab til aktiviteterne. **Afsnit 4** omhandler Forsøgsordningens samarbejdsrelationer med lokale aktører herunder den lokale helhedsplan og områdets foreninger og skoler. **Afsnit 5** belyser Forsøgsordningens arbejde med frivillighed. **Afsnit 6** belyser, hvordan Forsøgsordningen benytter sig af forskellige faglige, og **Afsnit 7** omhandler Smedetoftens sociale og skabende fællesskaber, herunder en beskrivelse de unge brugere. I **Afsnit 8** belyses den pædagogiske metode med udgangspunkt i, hvordan metoderne "deltagelsesstigen" og "All In-metoden" samt de fem fokusområder og pædagogiske mål samlet set skaber udbytte for de unge. Afsluttende belyser **Afsnit 9**, hvordan der arbejdes med at brobygge og skabe synergi mellem aktiviteter.

## 1.1 DATAGRUNDLAG

Evalueringen er baseret på flere forskellige typer af kvalitative data, der inddrager perspektiver fra både de unge brugere af Smedetoften, medarbejdere og ledelse på Smedetoften samt lokale samarbejdsaktører. Mere specifikt er evalueringen baseret på følgende data:

### **Deltagerobservation ved 5 aktiviteter**

- Mødegang i N'Vest
- Ungerådsmøde
- Eftermiddag i Ungdomsklubben
- Eftermiddag i MakerSpace med Klub U
- Eftermiddag i lektiecaféen

### **Dybdegående interviews med 3 unge**

Interviews med brug af en deep-cut mapping-tilgang, der dybdekortlægger sammenhængen mellem Forsøgsordningen og dens betydning for deltagerne i relation til empowerment.

## **2 gruppeinterviews og et enkeltinterview om specifikke aktiviteter med i alt 11 unge**

### **1 SWOT-workshop for 5 unge**

**15 MyTake-klip** (de unges eget "take" på Smedetoftens aktiviteter og fællesskab i form af korte videoer)

### **Interviews med 5 medarbejdere på Smedetoften**

### **1 indledende SWOT-workshop for nøglemedarbejdere og ledelse på Smedetoften**

### **Interviews om 8 samarbejder mellem Smedetoften og lokale aktører**

Repræsentant fra Byrumsprojektet: Unge- og borgerinddragelse (Umage Projekter, Anne)

Den boligsociale helhedsplan Beboerprojekt Nordvest (fsb)

Frivillig i lektiecafé

Rotary

Forældrenes Børneklub

Nordvest Fællesskabet

Trivselsforløb for lokale folkeskoleklasser med trivselsudfordringer

Underviser fra undervisningsaktivitet i MakerSpace

Det har desværre ikke været muligt at indhente den ønskede mængde interviews med unge brugere af Smedetoften. Det er dog evaluators vurdering, at datagrundlaget er tilstrækkeligt til at belyse Smedetoftens metoder og aktiviteter samt de potentialer og udfordringer i relation dertil. Datagrundlaget indeholder interviewdata, som er indholdsrigt og belyser de unges perspektiver grundigt fra forskellige vinkler. Det er dog vigtigt at pointere, at der kan være perspektiver, som ikke belyses af de gennemførte interviews. Det har eksempelvis ikke været muligt at rekruttere unge, der deltager i Smedetoften mere perifært eller har/har haft et mere gadeorienteret fritidsliv, hvorfor data ikke kan belyse disse unges perspektiver på Smedetoften og deres fritidsliv generelt.

Det har desuden ikke været muligt at rekruttere unge, der deltager i All-In-aktiviteter eller at observere aktiviteterne. Evalueringens afsnit om All-In-metoden er derfor baseret på et interview med én af de ansatte, der arbejder med All-In-projektet, interviews med andre ansatte og ledelsen samt på en teoretisk vurdering af metodens potentialer og udfordringer i relation til Smedetoften.

### **MyTake**

I forbindelse med evalueringen blev der igangsat en kampagne på Smedetoften, hvor de unge blev bedt om at optage en kort video á 1-2 minutters varighed, hvor de fortæller,

hvad de synes om aktiviteterne og fællesskaberne på Smedetoften. Videoerne blev indsendt via en QR-kode direkte til evaluator, og med indsendelse af en video deltog de unge i en konkurrence om en tivolutur med tur-pas for to. Der blev reklameret for kampagnen med plakater rundt omkring på Smedetoften, og de ansatte har løbende opfordret de unge til at filme og indsende videoer. Der blev indsendt i alt 15 videoer til MyTake-kampagnen.

## 1.2 KORT OM SMEDETOFTEN OG FORSØGSORDNINGEN

Smedetoften er et af Københavns Kommunes UngeVærker, som er fritidstilbud for de 14-18-årige. På Smedetoften igangsatte man i april 2019 projektet *Forsøgsordningen*, der skal udvikle og afprøve et nyt klubkoncept på ungdomsklubområdet. Forsøgsordningen har til formål at udvikle metoder og aktiviteter, der fremmer positive og konstruktive fællesskaber mellem unge, frivillige og lokalområdet samt fokuserer på de unges fremtidsperspektiv.

Forsøgsordningen på Smedetoften har fået en årlig bevilling på 2,5 mio. kr. i fire år og er igangsat samtidig med to andre udviklingsprojekter: Byrumsprojektet, hvor den tidligere utrygge parkeringsplads på Smedetoften er omdannet til et åbent torv for hele kvarteret, samt oprettelsen af stedet MakerSpace, som er et højteknologisk værksted, hvor unge og naboer kan skabe deres egne projekter. Samtidig er Beboerprojekt Nordvest flyttet til lokaler på Smedetoften for at styrke samarbejdet mellem de lokale ungetilbud.

Byrumsprojektet, MakerSpace og samarbejdet med beboerprojekt Nordvest er alle en del af Forsøgsordningens aktiviteter, og Forsøgsordningen er således med til at skabe sammenhæng og synergi mellem de forskellige udviklingsprojekter på Smedetoften.

Konkret skal Forsøgsordningen udvikle metoder og aktiviteter på fem områder:

### FORSØGSORDNINGENS FEM FOKUSOMRÅDER

- Engagement, aktiv deltagelse, ansvarlighed og medbestemmelse af de unge
- Frivillighed
- Uddannelsesprofil
- Stærkt samarbejde med lokalmiljøet/civilsamfundet, foreninger og de omkringliggende skoler
- Udvidet åbningstid

Desuden er der udviklet en række konkrete pædagogiske mål for Forsøgsordningen, som skal være med til at sikre, at de unge støttes i konkrete mål inden for de fem fokusområder:

## **FORSØGSORDNINGENS PÆDAGOGISKE MÅL**

Aktiviteter skal støtte unge i:

- At færdiggøre folkeskolen, samt i deres overgang til og fastholdelse i ungdomsuddannelse
- At få fritidsjob eller lære- og praktikpladser
- At deltage i ungefællesskaber på Smedetoften eller i andre organiserede ungemiljøer
- At være aktive lokale medborgere

Forsøgsordningen henvender sig til alle unge i lokalområdet. Derudover har Forsøgsordningen særligt to målgrupper, som man arbejder for at lave aktiviteter for og inddrage i ungemiljøet på Smedetoften. Den ene er unge, som skal have støtte til at blive sluset ind i fællesskaber på Smedetoften, og den anden er unge, som er i overgangen til uddannelses- og arbejdslivet samt det voksne forenings- og fritidsliv.



## 2 HOVEDKONKLUSIONER

Forsøgsordningens model baserer sig på tilgange og aktiviteter, der til sammen støtter de unge i opfyldelse af de opsatte pædagogiske mål. Konkret konkluderer evalueringen, at:

### **Smedetoftens brede vifte af aktiviteter skaber en bred ungegruppe**

Med Forsøgsordningen har man formået at gøre Smedetoften til et UngeVærk, der benyttes af en stor og forskelligartet gruppe af unge. Bredden i aktiviteter giver de unge mulighed for at træde ind i fællesskabet på Smedetoften på forskellige niveauer, herunder både ambitiøse skabende fællesskaber og mere uforpligtende aktiviteter. Smedetoftens rammer og tilgang til de unge skaber et godt udgangspunkt for brobygning mellem aktiviteter samt mulighed for, at den enkelte unge kan udvikle nye interesser og kompetencer. En del af aktiviteterne og fællesskaberne på Smedetoften kræver et længerevarende engagement fra de unge, og der er høje forventninger til dem. Dette tiltrækker dels ressourcestærke unge, men Smedetoften lykkes også i flere sammenhænge med at fastholde og engagere mindre ressourcestærke unge i disse aktiviteter. Desuden er Smedetoftens opsøgende arbejde samt All In-projekterne et vigtigt led i at inddrage de unge, der ikke selvstændigt kommer på Smedetoften. Der er dog samtidig unge brugere, for hvem det er de mindre forpligtende aktiviteter, som er tiltrækkende, og som oplever, at de disse aktiviteter er lettere at træde ind i.

### **Forsøgsordningens pædagogiske metoder og tilgange skaber gode muligheder for empowerment**

Forsøgsordningens fokusområder, tilgange og aktiviteter giver samlet set gode rammer for at skabe empowerment hos de unge. Aktiviteterne bidrager på forskellig vis med aspekter som medbestemmelse og inddragelse, viden om samfund, indblik i frivilligt og lokalt arbejde samt hjælp til konkrete udfordringer i de unges liv, herunder skole, uddannelse, fritidsjob osv. Disse aktiviteter kan bidrage til at give de unge en oplevelse af "demokratisk selvtilid" og et øget engagement for at deltage på Smedetoften samt en følelse af fællesskab. Desuden oplever mange unge generelt pres i forbindelse med deres skole, uddannelse og fremtidstanker. Det er derfor betydningsfuldt for de unge, at de har et sted, hvor de kan få hjælp, støtte og vejledning til disse aspekter af deres liv, hvilket Forsøgsordningen bidrager til. Det er dog også vigtigt, at der er plads til, at de unge har præstationsfrie rum og aktiviteter, hvor de kan slippe deres bekymringer. Dette er der ligeledes rig mulighed for på Smedetoften.

### **Rammer og støtte er væsentligt for at skabe en velfungerende kultur for medbestemmelse**

Medbestemmelse og ungeinddragelse er et grundlæggende element i Forsøgsordningens tilgang. For at skabe de bedste betingelser for de unges engagement er det væsentligt, at der er gode faste rammer og støtte fra voksne til de aktiviteter, som drives af de unge. Dette bidrager medarbejderne på Smedetoften i høj grad til. Det er både de unges og evaluators opfattelse, at de unge oplever at få den nødvendige støtte til deres aktiviteter og samtidig oplever ejerskab og medbestemmelse, samt at stedet og

aktiviteterne ikke er "for voksenstyret".

### **Det store fokus på samarbejde med lokalområdet skaber værdi for de unge**

Smedetoften har et stort netværk af lokale aktører, herunder den boligsociale helhedsplan, skoler og foreninger, og der er en stor grad af åbenhed overfor forskellige typer af samarbejder. Samarbejderne er af forskellig karakter og skaber på forskellig vis udbytte for de unge brugere af Smedetoften og for kvarterets naboer og lokalmiljø.

Områdefornyelsen omkring Smedetoften er i høj grad med til at gøre stedets fysiske rammer til et attraktivt samlingspunkt for lokale foreninger. Foreningerne er med til at skabe et mangfoldigt miljø på Smedetoften, som de unge indgår i, og foreningers aktiviteter er med til at give de unge et blik for frivillige og velgørende sociale initiativer i samfundet. Der foregår desuden et vigtigt samarbejde med de lokale skolers fagpersoner omkring de unges trivsel og skolegang, og der iværksættes både undervisnings- og trivselsforløb i den sammenhæng.

Det store fokus på samarbejde er udbytterigt, fordi der findes en høj grad af vilje til at afsætte de nødvendige ressourcer til at skabe og vedligeholde samarbejderne - et stykke arbejde, der er tidskrævende og kræver langsigtede ambitioner.

### **Forskellige fagligheder er en styrke**

Det er en prioritering i Forsøgsordningen at ansætte forskellige fagligheder. Dette er en stor styrke, fordi medarbejderne hver især bidrager med forskellige positioner og ressourcer. Samlet set giver de akademiske, pædagogiske og håndværksmæssige ressourcer mulighed for, at man på Smedetoften både kan arbejde udviklings- og projektorienteret, lave relationsarbejde med de unge og drive de daglige aktiviteter. I driften af de aktiviteter, hvor der er elementer af demokrati- og samfundsforståelse, er det ligeledes relevant at inddrage akademiske fagligheder. Samtidig er det afgørende, at der er medarbejdere med tillidsfulde relationer til de unge. Dette gælder særligt på gadeplan, hvor det er afgørende, at en medarbejder har kendskab til de unge, man ønsker at inddrage i aktiviteter på i Forsøgsordningen.

## **2.1 ANBEFALINGER**

Evalueringen fremsætter følgende anbefalinger:

### **I højere grad at inkludere og anerkende de uforpligtende og mere præstationsfrie aktiviteter i Forsøgsordningens metode**

En del af Forsøgsordningens aktiviteter har afsat i forventninger til de unge om engagement. Dette kan give mange unge et positivt udbytte, men man bør ligeledes anerkende de mere uforpligtende og i højere grad præstationsfrie rum, der foregår i Smedetoftens fritidsmiljø. For nogle unge kan disse rum have en lavere tærskel, og med den rette tilgang til de unge fungerer disse rum som springbræt til Forsøgsordningens øvrige aktiviteter. Desuden kan det for nogle unge være en succes at deltage perifært i aktiviteterne, hvilket også bør anerkendes.

### **Fortsat at arbejde på at skabe rum på tværs af aktiviteter og grupper af unge brugere**

Evalueringen viser, at der er potentiale for, at de unge i højere grad kan få kendskab til det samlede udbud af aktiviteter samt inspireres og hjælpes til at træde ind i skabende fællesskaber. Eksempelvis er der generelt et lavt kendskab hos de interviewede unge til MakerSpace og Ungerådets arbejde. Nogle unge har kun kendskab til en enkelt aktivitet, som de deltager i, mens andre efterspørger mere overblik over de daglige ad hoc-aktiviteter. Der er et bredt udvalg af aktiviteter, som tiltrækker forskellige grupper af unge, og der er potentiale for mere brobygning mellem aktiviteter, hvis man i højere grad arbejder med at skabe rum på tværs af aktiviteter. Ligeledes deltager de unge primært i på forhånd etablerede grupper, og med mere fokus på rum på tværs af aktiviteter er der potentiale for, at de unge rystes mere sammen i et større fællesskab.

### **At arbejde med kendskabet til aktiviteterne internt på Smedetoften**

Særligt aktiviteten og kendskabet til MakerSpace kan styrkes, så det bliver lettere for de unge at træde ind i MakerSpace og skabe deres egne projekter. Her kan der med fordel arbejdes på en fast introduktion for unge, der kommer første gang. De unge efterlyser ligeledes en højere grad af kommunikation omkring diverse ad hoc-aktiviteter, der er en del af det daglige fritidsmiljø i Ungdomsklubben.

### **At arbejde med kendskabet til Smedetoften eksternt**

Særligt de unge peger på, at der kan arbejdes mere med at reklamere for Smedetoftens aktiviteter for områdets unge, der ikke kender stedet. Flere unge foreslår, at man bruger Smedetoftens unge i den eksterne kommunikation, herunder særligt i forbindelse med kommunikationen på de sociale medier.

## 3 SMEDETOFTENS AKTIVITETER OG FYSISKE RAMMER

### 3.1 SMEDETOFTENS AKTIVITETER

Smedetoftens aktiviteter foregår dels i Forsøgsordningen, Ungdomsklubben og MakerSpace NV. Ungdomsklubben har i lang tid været den primære eksisterende aktivitet, og med iværksættelsen af Forsøgsordningen er der udviklet nye aktiviteter med afsæt i de eksisterende. Forsøgsordningens aktiviteter er overordnet inddelt i to kategorier:

#### UDDANNELSE OG JOB

- Lektiecafé
- Vejledningscafé
- Fritidsjobformidling
- Faglige kurser og oplæg
- N'Vest
- Rotary
- Uddannelsesmesse

#### DEMOKRATI OG DELTAGELSE

- All In
- Ungeråd
- Ungeværter

Ovenstående aktiviteter har fokus på de unges deltagelse, engagement og fremtidsperspektiv. Dertil kommer en række aktiviteter, som understøtter de unges interesser og er en del af Smedetoftens fritidsmiljø, herunder e-sport, forskellige kreative projekter samt alle de ad hoc aktiviteter, der foregår både i Forsøgsordningen, Ungdomsklubben og MakerSpace i dagligdagen. Desuden foregår der løbende lokale arrangementer og traditioner på Smedetoften som eksempelvis sommerfest og fastelavn. Endelig har Smedetoften en række samarbejder med lokale folkeskoler om trivsels- og undervisningsforløb.

Det er ambitionen, at de aktiviteter, der foregår på Smedetoften som en del af Forsøgsordningen, skal være med til at danne såkaldt "skabende fællesskaber". I de skabende fællesskaber skal "alle unge mødes med en forventning om, at de vil engagere sig og skabe noget, når de er i Forsøgsordningen eller i Maker-værkstedet."<sup>1</sup> De skabende fællesskaber inddeles yderligere i enten "interessefællesskaber" eller "støttende fællesskaber". Interessefællesskaberne opstår, når unge mødes i en aktivitet om en fælles interesse. I de støttende fællesskaber får de unge støtte til at deltage i eksisterende fællesskaber i Smedetoften - enten individuelt eller som grupper af unge med uhensigtsmæssige gruppedynamikker.

Med Smedetoftens samlede udbud af aktiviteter er det ambitionen, at de unge motiveres til at indgå i de aktiviteter, der skal støtte dem i Forsøgsordningens pædagogiske mål (som vist på s. 9). Der skal således opstå en synergi og brobygning mellem det sociale fritidsmiljø og de aktiviteter, der er etableret som en del af Forsøgsordningen.

Der er udvalgt en række aktiviteter, som evalueringen fokuserer på med henblik på at få et mere dybdegående blik for, hvilket udbytte de unge får af aktiviteterne, og hvordan aktiviteterne er med til at understøtte Forsøgsordningens mål og tilgange. I det følgende gives en kort beskrivelse af disse aktiviteters indhold.

### 3.1.1 LEKTIECAFÉ OG FRITIDSJOBFORMIDLING

Flere gange ugentligt tilbydes de unge vejledning i det store fællesrum i Forsøgsordningens lokaler. Her er der lektiecafé, hvor de unge kan få hjælp til deres skole eller uddannelse. Derudover er der én gang ugentligt mulighed for at få vejledning til søgning af fritidsjob, herunder til at skrive ansøgninger og CV'er og tilmelde sig kurser, der giver kompetencer til forskellige typer af jobs. Der tilbydes eksempelvis baristakursus, børnepasningskursus og førstehjælpskursus. De unge, der benytter lektiecaféen, er typisk unge, der går på en gymnasial uddannelse, men også unge i slutningen af folkeskolen eller på videregående uddannelser kommer i caféen. Lektiecaféen og fritidsjobformidlingen er etableret og har været drevet i samarbejde med UU København og er understøttet af BIFs fritidsjobindsats og lærepladsindsats.

### 3.1.2 N'VEST

N'Vest er et 8 måneders iværksætterforløb, hvor de unge i grupper støttes i at skabe små virksomheder ud fra deres egen virksomhedsidé. I processen får de støtte af voksne frivillige, der følger faste grupper, samt af medarbejdere fra Smedetoften, Beboerprojekt Nordvest og Københavns Ungdomsskole. De unge mødes ugentligt til N'Vest. Hver anden uge modtager de undervisning i bl.a. salg, markedsføring, entreprenørskab, HR og økonomi, og hver anden uge får de støtte fra de frivillige i arbejdet med deres virksomheder. De unge bliver således præsenteret for viden, som de kan bruge i deres arbejde med virksomheden, ligesom de bliver støttet og guidet, når de skal løse konkrete udfordringer og tage beslutninger i deres virksomhed.

<sup>1</sup> Umage Projekter og Rådgivning: "Forsøgsordning på Smedetoften", statusrapport

### 3.1.3 MAKERSPACE

MakerSpace NV er et værkstedsfællesskab, som både virker som en del af Smedetoften og som et bydelsværksted for lokalområdet. MakerSpace NV stiller lokaler og maskiner til rådighed i forbindelse med forskellige aktiviteter i samarbejde med Smedetoften. Fx benyttes Maker-værkstedet, når de unge fra N'Vest vil skabe et produkt til deres virksomhed, og hver uge kommer unge fra Klub U (et fritidstilbud til yngre børn end Smedetoftens målgruppe) og laver projekter i værkstedet. Smedetoftens unge kan desuden frit benytte værkstedet til deres egne projekter.

### 3.1.4 ALL IN

Med All In-metoden forsøger man at skabe projekter med de unge, hvor de selv skal definere mål og rammer for arbejdet, men hvor en medarbejder støtter og guider dem i processen. All In er en aktivitet, der er rettet mod de unge, der ikke ellers kommer på Smedetoften, og som ofte er mere udsatte og/eller har et mere gadeorienteret fritidsliv. De unge rekrutteres primært til aktiviteten gennem Smedetoftens gadeplansmedarbejder, som vurderer, at enkeltpersoner eller grupper af unge kan have gavn af et forløb. Medarbejderne i projektet opsætter mål for, hvad de vurderer, er formålstjenstlig læring uden dog at sætte rammer eller klare projektmål, da dette skal være op til de unge selv. Herefter mødes de unge i gruppen, og medarbejderne støtter de unge i at synliggøre og formulere en udfordring i samfundet eller lokalt, som de gerne vil arbejde med. Det er herefter de unge, der driver forløbet og arbejder - med støtte fra de voksne - imod det mål, de har sat for sig selv.

### 3.1.5 UNGERÅDET

Smedetoftens ungeråd består af en gruppe af unge, som benytter Smedetoftens aktiviteter, og som ønsker at få indflydelse både på Smedetoften og i lokalområdet. De unge mødes en gang ugentligt og arbejder med de sager, de ønsker at tage op, samt med hvordan de bedst får deres stemme hørt. En fast medarbejder er tilknyttet Ungerådet til at facilitere møderne, støtte de unge og bidrage med relevant viden. Ungerådet fungerer dels som et brugerråd, som tager Smedetoftens aktiviteter, regler og faciliteter op og drøfter, hvordan disse kan udvikles. Derudover deltager Ungerådet ved møder og arrangementer med lokalpolitikere og bidrager med et ungt perspektiv.

## 3.2 DE FYSISKE RAMMER PÅ SMEDETOFTEN

Som vist på billedet nedenfor, er Smedetoften et sammenhængende ungemiljø, hvor Ungdomsklubben, Forsøgsordningen og MakerSpace NV er fordelt på tre forskellige bygninger, der bindes sammen af torvet med boldbane, opholdssteder og den karakteristiske lysende cirkel (som vist på forsiden).



- Ungdomsklub**
- Forsøgsordning**
- MakerSpace NV**

Foto: Københavns Kommune. Billedet er fra 2019, hvor unge og naboer har tegnet og testet dispositionsforslaget for den kommende plads. Billedet er altså taget forud for den endelige byrumsforandring på Smedetoften.

Samtidig med Forsøgsordningen, blev Områdefornyelse Nordvest igangsat, og der blev i den forbindelse skabt et nyt byrum ved Smedetoften med etableringen af torvet og placeringen af MakerSpace på stedet. Formålet med byrumsdesignet har været, at stedet skal invitere hele kvarteret til brug af torvet på tværs af alder og baggrund. I forbindelse med områdefornyelsen blev både personale og unge fra Smedetoften samt kvarterets naboer inddraget i en proces, hvor deres perspektiver på områdets udfordringer, drømme og visioner blev hørt. Med områdefornyelsen er der skabt et sammenhængende udendørs miljø, som binder Smedetoftens forskellige bygninger sammen.

Dataindsamlingen til nærværende evaluering er foretaget i vinterhalvåret, og evaluator har derfor ikke haft lejlighed til at opleve pladsen i forårs- og sommermånederne, hvor pladsen lægger op til, at de unge kan opholde sig og foretage sig aktiviteter. Pladsen benyttes - udover af de unge - af lokale samarbejdspartnere og foreninger til forskellige aktiviteter. Eksempelvis uddeler Nordvest Fællesskabet ugentligt overskudsmad fra lokale supermarkeder og afholder månedlige tøjbyttemarkeder, og der afholdes årlige arrangementer og traditioner på torvet. Aktiviteter som disse er målrettet alle beboere i kvarteret, hvilket er med til at etablere Smedetoften som et lokalt samlingssted. Derudover bidrager aktiviteterne til at synliggøre pladsen og de yderligere aktiviteter på Smedetoften for kvarterets beboere. Ungemiljøet på Smedetoften er dermed en integreret del af lokalområdet (se mere om samarbejderne med lokale aktører i Afsnit 4).

Selvom Forsøgsordningen, Ungdomsklubben og MakerSpace er placeret i forskellige bygninger på Smedetoften, har de interviewede unge generelt et godt overblik over, hvor de forskellige aktiviteter, som de kender til, finder sted. Ved hovedindgangen til Forsøgsordningens lokaler hænger desuden en skærm, hvor det er muligt at se, hvilke aktiviteter, der foregår i husets lokaler.

I forbindelse med interviewene foreslås det, at Forsøgsordningens indendørs lokaler i højere grad kan inspirere til og formidle de aktiviteter, der foregår. Nogle rum er naturligt indrettet efter de aktiviteter, der foregår i dem - fx podcaststudiet og e-sportslokalet. Disse rum formidler tydeligt en aktivitet, og man lægger mærke til dem i sin færden i huset. Der er potentiale for at synliggøre andre aktiviteter ved at indrette lokaler med materialer, der anvendes i en aktivitet eller på anden vis formidler aktiviteten og inspirerer andre unge.

### 3.3 KENDSKAB TIL SMEDETOFTENS TILBUD

Interviewene med de unge viser, at der er potentiale for at skabe en højere grad af kendskab til aktiviteter og muligheder for de unge på Smedetoften. Mens nogle har et godt overblik over, hvad der udbydes af aktiviteter og bruger dem på kryds og tværs, er andre kun opmærksomme på deres primære aktivitet og kender ikke til den fulde vifte af tilbud.

Interviewene indikerer særligt, at der kan være en barriere for, at de unge benytter sig af MakerSpace - enten fordi de ikke kender til MakerSpace som et sted, de må benytte, eller fordi de ikke ved, *hvordan* de kan benytte det. Denne barriere arbejdes der aktivt med på Smedetoften. Eksempelvis er der udarbejdet en inspirationsbog med produkter, der kan fremstilles i værkstedet, og en ansat arbejder på en opslagstavle med idéer til kreative projekter. Det er dog ikke alle unge, der endnu har fået gavn af disse initiativer. En ung siger fx:



*"Ovre i værkstedet kan det virke som om, der ikke er nok, der har fået øjnene op for det. For der er meget ansvar, og man skal selv tage*



*initiativ til det, og det kan måske godt virke lidt skræmmende. Hvis man ikke ved, hvad man skal gå i gang med, kan det være svært at starte på noget. Men der er nok mange, der godt kunne være gode til det og synes, det var virkelig fedt." - Ung bruger af Smedetoften*

Den unge, der selv benytter MakerSpace meget, fortæller også, at han sjældent oplever, at unge selv opsøger stedet uden en klar idé om, hvad de gerne vil lave. Som udefrakommende til MakerSpace uden særligt kendskab til værksteder og maskiner, kan det være svært at vide, hvilke muligheder, man har. MakerSpace indeholder et stort potentiale for, at unge kan engagere sig i et projekt og være med til at skabe noget enten selv eller i fællesskab med andre unge, men tærsklen ind i værkstedet kan være høj for mange. Det manglende kendskab til, hvad MakerSpace kan byde på indikerer, at der kan arbejdes bedre med at introducere de unge til MakerSpace. Der kan fx etableres en mere organiseret og grundig introduktion til de unge, der kommer for første gang og er nysgerrige - eksempelvis et bestemt tidsrum, hvor de unge kan komme og høre mere om, hvad MakerSpace kan tilbyde. En samarbejdspartner siger i den forbindelse:



*"Der skal være nogle, der holder dem i hånden og motiverer dem, og som er til stede i udstrakt grad, for at det kan lykkes (...). Der skal være en voksen, der kender stedet godt, og som kan vejlede dem på alle mulige måder, og den person skal være der i et bestemt tidsrum, og så siger man: Der er nogen, og I kan bare komme." - Samarbejdspartner*



Foto: Als Research. MakerSpace NV.

Desuden nævner flere interviewpersoner, at det kan være svært at få et overblik over alt, hvad der foregår på Smedetoften – særligt de ad hoc-aktiviteter, som opstår løbende i dagligdagen fx i Ungdomsklubben. Her efterlyses fx en tavle, skærm eller en hjemmeside, hvor ugens eller dagens aktiviteter fremgår, så det er muligt at få et overblik og deltage i det, man er interesseret i.

En ung bruger fortæller, at hun tidligere er kommet meget i Ungdomsklubben, men er nu er stoppet. Dette skyldtes bl.a., at hun og hendes venner ikke kendte til de aktiviteter, der foregik:



*"Det var fordi, jeg kendte jo kun de få personer, der gik der, og vi gik der meget sammen. Det var meget sjovt, men efter noget tid, vidste vi ikke rigtig – vi kendte ikke til alle aktiviteterne inden for klubben. Vi kendte alle andre aktiviteter inden for kurser, vejledning osv., men vi vidste ikke, hvad der var i klubben." – Ung bruger af Smedetoften*

Den unge og dennes venner kender til mange af de etablerede aktiviteter i Forsøgsordningen, som er rettet mod uddannelse, fritidsjob osv. De havde imidlertid også et ønske om at indgå i aktiviteter, som i stedet kunne danne ramme om deres sociale relation til hinanden, og denne type af aktiviteter kan Ungdomsklubben særligt bidrage med. Ungdomsklubben er dels et uforpligtende frirum, hvor de unge selv kan finde på aktiviteter og være sammen med deres venner, men det viser sig i ovenstående citat, at det ligeledes er væsentligt, at de aktiviteter, der foregår i Ungdomsklubben, formidles til de unge. Det foreslås bl.a. af en ung, at et overblik over aktiviteterne bliver tilgængeligt digitalt, hvilket ligeledes vil give andre af området unge mulighed for at få viden om, hvad der foregår i Ungdomsklubben. I ovenstående tilfælde har de unge ikke i tilstrækkelig grad oplevet et støttende fællesskab, som kunne hjælpe dem ind i de aktuelle aktiviteter. I netop denne unges tilfælde var det udslagsgivende for, at hun stoppede med at komme på Smedetoften til hverdag, og vedkommende deltager således heller ikke i andre aktiviteter som kunne udspringe af deltagelsen i Ungdomsklubben.

Flere andre unge fortæller, at de har kendskab til de etablerede aktiviteter som lektiecaféen, fritidsjobformidlingen og Ungerådet. Sidstnævnte har de unge dog generelt kun et overfladisk kendskab til. Ingen af de unge giver udtryk for, at de kunne finde på at gå til Ungerådet, hvis de havde forslag til tiltag eller lign., og der er således potentiale for, at Ungerådet i højere grad bliver et talerør for en større gruppe af unge på Smedetoften.

### 3.3.1 KENDSKAB TIL SMEDETOFTEN BLANDT OMRÅDETS UNGE

Flere af de unge, der har bidraget til evalueringen, peger desuden på, at der er et behov for yderligere ekstern reklame for Smedetoften til unge i området. Den unge bruger i følgende citat oplever, at budskabet om Smedetoften ikke når ud til alle unge, som kan have nytte af fællesskabet og aktiviteterne. Den unge mener, at det bl.a. kan skyldes, at det kan være vanskeligt at benytte stedet for første gang:



*"De kunne blive bedre til at gøre opmærksomme på nogle af de fede ting, der er hernede. Der burde være noget mere reklame i en eller anden grad. Det her budskab om Smedetoften når ikke altid ud, der er i hvert fald en masse personer, der godt kunne være hernede, men ikke kommer herned, fordi de ikke har hørt om det eller ikke har været her før. Det er nogle gange svært at komme herned første gang, men når du har været her én gang, så er det ret nemt at komme tilbage." - Ung bruger af Smedetoften*

To andre unge brugere peger også på, at man bør reklamere mere for Smedetoften. De foreslår, at unge brugere kan varetage en del af reklamen for Smedetoften ved at få indflydelse på brugen af sociale medier, samt hvordan Smedetoften reklamerer, da de unge netop ved, hvad der interesserer andre unge. Én af dem siger:



*"Noget af det, vi kunne bruge mere af her i Smedetoften, er måske at reklamere for stedet. Fordi der er så mange unge, der ligesom går glip af det her fede fællesskab, siden at det eneste rigtige sociale medie, vi har, er Instagram. Det kunne være, at fx nogle unge skulle ind over, hvilke ting der blev postet, og hvordan man kunne reklamere, når det er dem, der har mest forstand på, hvad de unge rigtigt vil." - Ung bruger af Smedetoften*

## 4 FORSØGSORDNINGENS SAMARBEJDER MED LOKALE AKTØRER

Et af Forsøgsordningens fem fokusområder er "stærkt samarbejde med lokalmiljøet/civilsamfundet, foreninger og de omkringliggende skoler", hvilket i høj grad afspejler sig i Forsøgsordningens og Smedetoftens arbejde. Fokuset afspejler sig ligeledes i Forsøgsordningens pædagogiske mål om, at de unge skal støttes i at "være aktive lokale medborgere". Samarbejde med lokalområdet er således en stor del af arbejdet på Smedetoften, og stedet er præget af en stærk lokal drivkraft. Smedetoften samarbejder med en bred vifte af lokale aktører af forskellig karakter, som på forskellig vis skaber udbytte for de unge brugere af Smedetoften og for kvarterets beboere og lokalmiljø.

Smedetoften har et bredt og solidt forankret lokalt netværk. Overordnet kan samarbejdsrelationerne inddeles i fire typer: samarbejde med helhedsplanen, samarbejde med lokale skoler og ungdomsklubber og samarbejde med foreninger, der enten har de unge som målgruppe eller laver aktiviteter på Smedetoften med andre målgrupper. Desuden har Smedetoften flere typer af samarbejde med Borgercenter Børn og Unge i Københavns Kommune, herunder i forbindelse med vejledningscaféen, udarbejdelse af en ungestrategi samt samarbejde om enkelte unge med udfordringer.

De lokale aktører, der er interviewet i forbindelse med evalueringen, beskriver generelt Smedetoften som en samarbejdspartner, der er åben overfor nye aktiviteter og samarbejdsstrukturer, og som formår at være pragmatiske i tilrettelæggelsen af aktiviteter. Smedetoften beskrives desuden som en samarbejdspartner, der er tilgængelig og let at kommunikere med, og det synes tydeligt for alle aktører, hvordan de kan komme i kontakt med Smedetoften, når det er nødvendigt. Samarbejdsrelationerne beskrives generelt som værende tætte og tillidsfulde.

De mange udbytterige samarbejder mellem Smedetoften og de lokale aktører er båret af, at der findes en høj grad af vilje til at samarbejde i Smedetoftens ledelse. Denne vilje og ambition for udvikling har ifølge de interviewede medarbejdere været til stede i Smedetoften over en årrække, og der ligger således lang tids arbejde med opbygning af tætte og tillidsfulde relationer bag de eksisterende samarbejdsaftaler med lokale aktører på Smedetoften i dag. Desuden lægges der store mængder af tid og ressourcer i at etablere og vedligeholde netværk og samarbejder.

Både bredden af samarbejdstyper samt de tætte relationer er med til at skabe et udbytte for de unge og kvarteret. Samlet set bidrager de forskellige samarbejder med følgende:

- Styrker Smedetoftens tilbud til de unge
- Etablerer Smedetoften som et lokalt og aktivt samlingspunkt med mange aktiviteter for alle kvarterets beboere
- Skaber møder mellem grupper af mennesker, som ofte ikke ellers møder hinanden
- Giver de unge blik for frivillighed, lokalt engagement og foreningsarbejde

- Skaber et vigtigt samarbejde mellem de forskellige fagpersoner omkring de unges trivsel
- Giver skoleelever nye rammer og muligheder for at skabe noget, der ikke kan lade sig gøre med skolens faciliteter og rammer
- Promoverer Smedetoftens og Forsøgsordningens forskellige tilbud og aktiviteter til unge i området

Ønsker man at skabe en lignende model for samarbejde mellem UngeVærker og aktører i andre lokalområder, kan følgende faktorer være relevante:

- At der findes velvilje og ambition hos både ledelsen og medarbejderne på stedet. Samarbejdet kræver en høj grad af prioritering af ressourcer og tæt kontakt, og det kan være udfordrende at skabe en sådan kultur, hvis det ikke prioriteres af ledelsen.
- At der foretages en aktørmapping i det pågældende område. Der ligger et mangeårigt arbejde bag samarbejdet med de lokale aktører omkring Smedetoften, og en lignende samarbejdsmodel vil kræve en kortlægning af lokale aktører i det pågældende område. En aktørmapping er hensigtsmæssig for at få blik for, hvilke unikke lokale forhold, der gør sig gældende i det pågældende område.
- At de afsatte ressourcer bruges på at etablere og vedligeholde samarbejdsrelationer med aktører, som også er motiverede for samarbejdet og ikke bruge tid og ressourcer på at fremtvinge relationer, der ikke er en god grobund for.

#### **4.1 SAMARBEJDET MED HELHEDSPLANEN**

Forsøgsordningen har et tæt og aktivt samarbejde med den lokale boligsociale helhedsplan Beboerprojekt Nordvest, som har til huse under samme tag som Forsøgsordningen. Smedetoften og helhedsplanen har siden 2018 haft et formaliseret samarbejde om at lave fælles kurser, aktiviteter og strategier af både drifts- og udviklingsmæssig karakter. Samarbejdet er cementeret med et bindeled i form af en fælles ansat, som deler sin tid imellem Forsøgsordningen og helhedsplanen.

Det tætte samarbejde herunder specifikt, at en ansat deler sin tid mellem de to, sikrer et skarpt fokus på det fælles arbejde, særligt med at inddrage og skabe aktiviteter for de udsatte unge i lokalområdet. De to parter samarbejder eksempelvis med Københavns Kommunes ungerådsgivning (SOF BBU) på en ungestrategi, der skal skabe et fælles værdisæt mellem aktørerne og formalisere arbejdet med hinanden og med det lokale netværk. Derudover har parterne til sammen et bredt lokalt netværk, og de ansatte, der er centreret i samarbejdet, har et indgående kendskab til de forskellige lokale aktører. Det er derfor muligt at samle de relevante parter omkring bordet i forbindelse med initiativer eller tiltag. Dette netværk er en vigtig ressource for at engagere alle professionelle voksne

omkring de unge – dels i forbindelse med konkrete unge og projekter og dels med et fælles værdisæt omkring arbejdet med de unge.

Denne samarbejdsrelation har desuden skabt grobund for udviklingen af projekter i samarbejde med lokale skoler. Eksempelvis har Forsøgsordningen, helhedsplanen og skolernes fagpersoner omkring de unge samarbejdet om trivselsprojekter for grupper af unge.

Smedetoften og Forsøgsordningen er således placeret centralt i det fælles arbejde omkring kvarterets unge, og der er skabt en platform for samarbejde mellem de relevante aktører. Denne model og det formelle samarbejde udspringer af mange års mere uformelt samarbejde og tillid mellem ledelsen på Smedetoften og ledelsen i helhedsplanen, og betydningen heraf bør ikke underkendes. For at skabe en lignende model skal der være en høj grad af vilje og ambition at finde på ledelsesniveau om at arbejde udviklingsorienteret, og der bør afsættes den rette mængde ressourcer til at etablere og vedligeholde samarbejdet.

Desuden har man gode erfaringer med at have en fælles ansat, der har ansvaret for at koordinere opgaver og holde overblik over de ressourcer, der er til rådighed hos de forskellige aktører. Dette er med til at sikre, at der holdes et fælles fokus, og at opgaver ikke falder imellem to stole eller underprioriteres af en eller flere parter.

## **4.2 SAMARBEJDET MED LOKALE SKOLER OG UNGDOMSKLUBBER**

Som nævnt, samarbejder Forsøgsordningen og helhedsplanen Beboerprojekt Nordvest med de lokale skoler om trivsels- og undervisningsforløb på Smedetoften. Dels har parterne samarbejdet om undervisningsforløb i regi af MakerSpace, hvor elevernes undervisning i Håndværk og Design til dels har fundet sted. I den forbindelse blev der blev indgået et samarbejde med en underviser, som blev tilknyttet MakerSpace. Med dette forløb var det hensigten, at eleverne kunne lave projekter, som skolens faciliteter ikke kunne tilbyde, samt møde nye voksne. Den interviewede underviser oplevede, at samarbejdet om undervisningsforløbene har givet de unge et udbytte, og at "nysgerrigheden får lov at eksplodere", når de bliver introduceret til MakerSpace. Hans opfattelse er, at flere af de unge opdagede glæden ved at skabe noget, da de fik mulighed for at bruge MakerSpace ifm. undervisningsforløbene. Undervisningen var i begyndelsen tilrettelagt således, at der på forhånd var planlagt en aktivitet til de pågældende timer, men løbende fik eleverne tillid til, at de selv kunne byde ind med idéer. Underviseren understøttede dette ved at lade dagsordenen for undervisningen være fleksibelt. Samarbejdet om forløbene er et godt eksempel på, hvordan de unge kan introduceres til en aktivitet via skolen og med den rette støtte og rammer kan blive nysgerrige og få tillid til, at de også kan bruge faciliteterne selvstændigt. I forbindelse med forløbene har det dog været en udfordring at få formidlet til eleverne, hvordan de kan benytte MakerSpace på egen hånd.

Erfaringerne med at lave undervisningsforløb i samarbejde med skolerne er generelt, at det kræver langsigtet planlægning, når skolerne skal implementere det i undervisningsåret. Derudover bør man være opmærksom på, at undervisningen skal leve op til

skolernes læringsmål, og at tilrettelæggelsen af undervisningen derfor kan være tidskrævende.

Forsøgsordningen samarbejder desuden med lokale skoler og andre aktører om trivselsforløb, der skal bidrage med at styrke fællesskabet i udvalgte klasser med trivselsudfordringer. I den forbindelse har Forsøgsordningen og helhedsplanen været centrale ift. at samle en række aktører omkring samarbejdet og tilrettelægningsen af et fælles projekt. Medarbejderne oplever, at trivselsforløbene har haft en positiv indvirkning på elevernes trivsel.

Også i forbindelse med All In-aktiviteterne samarbejdes der med andre professionelle aktører omkring de unge for at koordinere den unges deltagelse i forskellige aktiviteter. Disse samarbejder med skolernes fagpersoner er et vigtigt led i at skabe kendskab og tillid imellem de aktører, der har med de unge at gøre. Samarbejdet om de fælles projekter giver anledning til at lære de andre aktører og deres problemstillinger, ressourcer, perspektiver og muligheder at kende, hvilket kan skabe grobund for fremtidige samarbejder til gavn for de unge.

Samarbejdsrelationer som disse, hvor mange aktører samles, kræver prioritering og et generelt fokus på, hvilke potentialer, der ligger i et samarbejde. Hertil kommer viljen til at afsætte den nødvendige tid til at koordinere og organisere samarbejdet og projektet.

Endelig er skolesamarbejderne et vigtigt led i at promovere Smedetoften for de elever, der ikke kender til stedet. Det gælder både for de beskrevne trivsels- og undervisningsforløb, men også for det promoverende og opsøgende arbejde, der finder sted på skolerne både i og uden for skoletiden. Ansatte har eksempelvis været på besøg på skolerne for at promovere bestemte tilbud i Forsøgsordningen (fx N'Vest og børnepasningskursus), mens andre ansatte har lavet opsøgende arbejde ved skolerne for at invitere mere udsatte unge ind i Ungdomsklubben. Desuden har Smedetoften og Klub U fra Utterslev skole iværksat en aktivitet, hvor børnene fra Klub U (som er yngre end Smedetoftens brugergruppe) kan komme og lave projekter i MakerSpace. Denne aktivitet er med til at introducere børnene for Smedetoften og skabe fortrolighed med stedet, inden de vokser ud ad Klub U og skal træde over i Smedetoften. Enkelte af de interviewede unge fortæller, at de lærte Smedetoften at kende via disse aktiviteter.

### **4.3 SAMARBEJDET MED LOKALE FORENINGER**

På Smedetoften samarbejder man ligeledes med en række forskelligartede lokale foreninger, og Smedetoften fungerer som et samlingspunkt - ikke kun for de unge, men også for kvarterets andre beboere.

En del af foreningssamarbejderne har hovedsageligt til formål at skabe aktiviteter målrettet de unge. Det drejer sig eksempelvis om samarbejdet med Rotary (et netværk for erhvervsfolk) og Mind Your Own Business (et iværksætteriprojekt for unge drenge). Disse foreninger bidrager på forskellig vis med at tilbyde aktiviteter inden for Forsøgsordningens fokusområder, der støtter de unge i aspekter som uddannelse, fremtidigt arbejdsliv og viden om samfundet.

Andre foreninger er til stede på Smedetoften i forbindelse med aktiviteter, hvor de unge ikke er den primære målgruppe. Fx uddeler Nordvest Fællesskabet ugentligt overskudsmad og afholder tøjbyttemarkeder på torvet, Forældrenes Børneklub afholder aktiviteter i gymnastiksalen, og der er løbende events for alle beboere i området. Smedetoftens velvilje ift. at understøtte og samarbejde med lokale foreninger, der afholder aktiviteter målrettet andre grupper end Smedetoftens unge, er et centralt element ift. at placere Smedetoften som et lokalt samlingspunkt. I den forbindelse er områdefornyelsen afgørende for, at de fysiske rammer er attraktive, og mange forskellige lokale aktører tilbyder deres ressourcer og bidrager med at afholde årlige arrangementer og traditioner på pladsen. Her inviteres alle kvarterets beboere til at danne netværk, som de unge også kan træde ind i og være en del af. Selvom aktiviteterne ikke direkte er målrettet de unge, er de mange forskelligartede aktiviteter alligevel et led i Forsøgsordningens pædagogiske mål om at støtte de unge i "at være aktive lokale medborgere". Spørger man de unge selv, står deres udbytte af disse aktiviteter måske ikke helt klart - alligevel er det værd at nævne, at de unge generelt kender til de aktiviteter, der foregår på pladsen. De lokale foreningers arbejde har potentiale for at give de unge et perspektiv på frivilligt og socialt arbejde og et indblik i, hvordan civilsamfundet kan arbejde for en fælles sag. Desuden trækker aktiviteterne mange forskellige typer af beboere til torvet, hvilket skaber et møde med mennesker, der ikke ellers ville være en del af at ungemiljø. Dette integrerer ungemiljøet i kvarteret og kan give de unge en forståelse



Foto: Als Research. Nordvest Fællesskabets maduddeling på torvet.

for, hvordan samfundet er sammensat. De mange aktører, der benytter Smedetoftens faciliteter og rammer er ligeledes med til at sætte dagsordenen på stedet og bliver dermed normskabende for, hvilken social adfærd, der er acceptabel. Disse møder og perspektiver giver en baggrundsforståelse, som kan være demokratisk dannende og "en øvebane for at møde samfundet", som en ansat formulerer det.

Dertil kommer, at samarbejderne med de lokale foreninger er med til at promovere Smedetoften og gøre flere - både unge, forældre og evt. kommende forældre - opmærksomme på, hvad Smedetoften har at tilbyde, om end det i nogle tilfælde er med et langsigtet perspektiv.



## 5 FRIVILLIGHED

Ét af Forsøgsordningens fem fokusområder er frivillighed. Man ønsker at ruste de unge til at være frivillige og støtte dem i at organisere sig og deltage aktivt i det etablerede foreningsliv - både nu og på længere sigt. Forsøgsordningen på Smedetoften tager udgangspunkt i en to-strengt strategi for unge frivillige, hvor man arbejder for at danne unge til at blive aktive medborgere, ved 1) at ruste unge til at arbejde som frivillige, og 2) at støtte unge i at etablere sig i foreningslignende strukturer. Desuden bidrager voksne frivillige til at bringe nye kompetencer, inspiration og udviklingsmuligheder til Smedetoften. Smedetoften arbejder i denne forbindelse med en tre-strengt frivilligstrategi for voksne frivillige, hvor 1) individuelle frivillige styrker kernerdriften 2) grupper af frivillige sætter nye aktiviteter i gang og 3) en lokal frivillig forening er projektpartner i MakerSpace NV<sup>2</sup>. Der er tilknyttet voksne frivillige ved flere af Forsøgsordningen aktiviteter, herunder N'Vest, MakerSpace NV og lektiecaféen.

Forsøgsordningen på Smedetoften skaber rammer, som muliggør og støtter de unge i at kunne etablere sig i foreningslignende strukturer. Dette er ikke et udbytte, som de unge på Smedetoften selv sætter ord på, men mødet med det frivillige foreningsliv bliver en del af de unges baggrundsforståelse, som de kan benytte til fremtidig inspiration til selv at organisere sig. Derudover bliver de unge introduceret for frivillighed gennem de voksne frivillige, der står for aktiviteterne.

### 5.1 DE UNGES OPLEVELSER AF FRIVILLIGHED

På Smedetoften støttes de unge bl.a. i at organisere sig i forskellige frivillige, foreningslignende strukturer i form af Smedetoftens Ungeråd, aktiviteter i All In, Ungeværterne og til dels i deres arbejde i N'Vest. De unge lærer til disse aktiviteter at organisere sig om en fælles sag, samtidig med at de får mulighed for at repræsentere sig selv og deres interesser.

Derudover møder de unge voksne frivillige i deres brug af forskellige aktiviteter på Smedetoften, hvilket de interviewede unge sætter pris på. De lægger vægt på, at de frivillige kan tilbyde dem andre og flere muligheder, end hvis det alene var ansatte medarbejdere, der var til stede ved aktiviteterne. På denne måde oplever de unge, at man ved brug af frivillige kræfter lykkes med at styrke Smedetoftens kerneaktiviteter og kvalitet heraf. Om sine oplevelser af frivillige til forskellige aktiviteter på Smedetoften fortæller en ung bruger:



*"Det synes jeg er dejligt, for det giver os jo flere muligheder, end hvis det kun var de ansatte. Jeg føler også, at det er sådan lettende for dem,*

<sup>2</sup> Klub Smedetoften: Forsøgsordning på Smedetoften - statusrapport.

*at der også er nogle, der kan hjælpe (...) Også fordi de selv har erfaring med det, så man også kan se, at de selv rent faktisk har gjort alle de her ting. Og sådan at de har lyst til at være sammen med en, og at de ikke bare bliver betalt for det” - Ung bruger af Smedetoften*

For den unge er de frivillige med til at inspirere og illustrere, hvad andre er lykkedes med, fordi de frivillige deler deres personlige erfaringer på bestemte områder. Derudover peger den unge på værdien i at opleve, at andre mennesker er interesserede i at være sammen med dem uden et økonomisk incitament.

Blandt de interviewede unge er der ingen, som på interviewtidspunktet selv er frivillige i forbindelse med aktiviteter på Smedetoften eller andre steder. Flere af de unge har dog været frivillige ved arrangementer på Smedetoften eller ved andre arrangementer i lokalområdet og haft gode oplevelser med det. Disse arrangementer og inddragelsen af unge som frivillige bidrager til at ruste de unge til frivilligt arbejde og giver dem bl.a. kompetencer indenfor afvikling af arrangementer i deres lokalområde.

De interviewede unge udelukker ikke, at de vil engagere sig i frivilligt arbejde i fremtiden, men flere unge vurderer, at det kræver stor viden og erfaring at kunne hjælpe andre som frivillig. En ung siger:



*”Man skal også have viden, for man kan jo ikke bare komme ind, så altså hvis jeg har nok viden, og jeg har nok tid, så ville jeg nok [blive frivillig]” - Ung bruger af Smedetoften*

Foruden viden og erfaring nævnes det også, at tid spiller en afgørende rolle for, om de unge finder det meningsfuldt at være frivillige. Adspurgte, hvorvidt hun kunne forestille sig at blive frivillig, fortæller en anden ung bruger, at: ”Det skal være noget, man virkelig brænder for, for ellers bliver det nok lidt kedeligt i længden”.

## 5.2 ANSATTE OG SAMARBEJDSPARTNERES PERSPEKTIVER PÅ FRIVILLIGHED

I relation til Smedetoftens lokale forankring og tætte samarbejdsrelationer med frivillige lokale aktører fokuserer man i høj grad på at give de unge brugere indsigt i frivilligt foreningsliv og lokal organisering. De frivillige foreninger og aktiviteter i lokalområdet kan således eksponere unge, som ellers ikke har erfaringer med frivillighed, for denne type initiativer, og hvorledes disse kan gøre gavn for andre mennesker. En ansat på Smedetoften siger:



*"Jeg tror et eller andet sted, at det er med til at give dem en forestillingshorisont, så de kan se, at sådan kan man også. Fx tøjbytte eller maduddelingen, rigtig mange af de unge, er ikke interesserede i at få mad, men for nogle af vores unge, vil det være første gang, at de hører om den mulighed (...) Det giver en baggrundsforståelse og en form for dannelse at få perspektiv på, hvad der kan lade sig gøre" - Ansat på Smedetoften*

De frivillige aktiviteter, der finder sted på Smedetoften kan dermed give de unge en baggrundsforståelse for, hvad der kan lade sig gøre i fællesskab og med brug af frivillige kræfter. Den ansatte nævner, at for mange unge brugere vil en stor del af deres udbytte ligge i at få udvidet sin forestillingshorisont vedrørende frivillighed og ikke udelukkende i et udbytte af selve indholdet af den frivillige aktivitet. Herved kan den udvidede forestillingshorisont bidrage til at ruste de unge til selv at indtræde i frivilligt foreningsliv. Netop Nordvest Fællesskabet, der bl.a. laver maduddelinger og tøjbyttemarkeder, kan udgøre et sådant projekt, som ikke er målrettet unge direkte, men som drives af voksne frivillige i tæt samarbejde med Smedetoften og på Smedetoftens områder.

De voksne frivillige, som hjælper med konkrete kerneaktiviteter på Smedetoften, varetager bl.a. opgaver som at undervise unge i specifikke E-sport spil samt at hjælpe de unge i lektiecaféen. Disse voksne frivillige har en tydelig rammesat opgave, og udgangspunktet er, at den frivillige kan fokusere på den faglige del af opgaven, mens det pædagogiske relationsarbejde er begrænset. Blandt de ansatte på Smedetoften har man gode erfaringer med eksterne frivillige i både lektiecaféen, E-sport og N'Vest. De ansatte oplever her, at frivilligheden er med til at udvide og forbedre det pædagogiske tilbud for de unge. Man bør dog være opmærksom på potentielle udfordringer i arbejdet med eksterne frivillige. Arbejdet med frivillige kræver koordinering og kontinuerlig pleje af de frivillige, herunder foregår en stor del af dette arbejde bag kulisserne, og det kan være svært at synliggøre omfanget og betydningen af dette arbejde for andre aktører. For at det frivillige arbejde er velfungerende, er det derfor en forudsætning, at man har en eller flere medarbejdere til at drifte de frivillige, som varetager enten kerneaktiviteter eller nye aktiviteter på Smedetoften.

## 6 FORSKELLIGE FAGLIGHEDER

I Forsøgsordningen er det generelt blevet prioriteret at have mange forskellige fagligheder til stede, som hver især bidrager med forskellige positioner og ressourcer. De ansatte fremhæver det som et vigtigt led i Forsøgsordningens arbejde, at der er en kombination af pædagogiske kompetencer og andre fagligheder - herunder f.eks. kreative og håndværksmæssige kompetencer samt akademiske kompetencer.

De akademiske kompetencer er særligt vigtige, når det kommer til at organisere projekter og samarbejde med andre aktører - herunder at koordinere samarbejdet og samle de rigtige mennesker om bordet frem for, at alle aktører fungerer som satellitter, der gør hver deres driftsarbejde. Det understreges ved flere lejligheder, at det pædagogfaglige og relationelle arbejde i høj grad bør være til stede, men det akademiske arbejde er vigtigt i understøttelsen af det pædagogfaglige, særligt når det kommer til arbejdet med udvikling og strategi, hvilket er nødvendigt, når der arbejdes samarbejdsorienteret.

De forskellige fagligheder bidrager desuden til, at de unge kan få den rette støtte i forskellige aktiviteter - eksempelvis når de arbejder i MakerSpace og møder kreative og håndværksmæssige kompetencer, når de kommer i lektiecaféen og møder akademiske kompetencer, eller når de deltager i All In-aktiviteter og møder viden om samfund og fondsansøgning. De forskellige fagligheder er desuden med til at gøre forskellige fagligheder og uddannelser synlige for de unge.

Derudover er det afgørende, at der er en eller flere medarbejdere, der har en god og personlig kontakt til de unge i området, herunder særligt de unge, der ikke kommer på Smedetoften på eget initiativ. På Smedetoften er der en gadeplansmedarbejder, der har en tillidsfuld relation til de unge og derfor har held med at rekruttere unge til All In-projekter. Derudover er der eksempler på, at andre medarbejdere har lavet opsøgende arbejde uden for Smedetoften for at inddrage bestemte grupper af unge og etablere aktiviteter i sammen med dem. Arbejdet med at skabe tillidsfulde relationer med de unge giver mulighed for at skabe aktiviteter, som de unge føler medejerskab omkring.

For at koordinere arbejdet har man på Smedetoften prioriteret at afholde et ugentligt personalemøde. Dette bidrager med en følelse af sammenhæng og sammenhold på tværs af afdelinger, aktiviteter og professioner.

## 7 SMEDETOFTENS FÆLLESSKABER

På Smedetoften tilstræber man at henvende sig til lokalområdets unge og tilbyde dem et bredt udvalg af aktiviteter. Med Forsøgsordningen er der sket en udvikling i den primære brugergruppe, som i dag omfatter en bredere, almen gruppe af unge, end det var tilfældet før Forsøgsordningen, hvor stedet var præget af uhensigtsmæssig og utryghedsskabende adfærd. Man ønsker at lade den store gruppe af unge, som ønsker at indgå i skabende fællesskaber, være normsættende for kulturen på Smedetoften. Samtidig er man opmærksom på ikke at ekskludere de mere udsatte unge. Der arbejdes derfor med at inddrage disse unge gennem målrettede aktiviteter som bl.a. All In.

For de interviewede unge er fællesskabet og det sociale aspekt grundlæggende for deres deltagelse. De unge indgår primært i på forhånd etablerede sociale grupper, og her er Smedetoften et lettilgængeligt socialt samlingspunkt for, at de unge kan udvikle deres relationer til hinanden. Samtidig oplever flere unge, at de også indgår i et større Smedetoften-fællesskab med andre unge brugere, om end der er potentiale for i højere grad at blande de etablerede grupper.

### 7.1 GRUPPEN AF UNGE OG DERES BRUG AF AKTIVITETER

Smedetoften er et sted for alle unge mellem 14 og 18 år. Med Forsøgsordningen er der bragt mange forskelligartede aktiviteter til Smedetoften, hvilket også har ført til et skifte i brugergruppen. Med Forsøgsordningen har forventningerne til de unge ændret sig, og der stilles nu højere og mere konstruktive forventninger, fordi man også ønsker at lade den almene gruppe af unge være normsættende for Smedetoften. Det valg er truffet, fordi den norm og kultur, som tidligere herskede, var ekskluderende for den store gruppe af unge, som generelt set er mere ressourcestærke. Nordvest-undersøgelsen fra 2021 har tidligere fremhævet, at det udgør en vigtig faktor for de unges motivation og normdannelse, når bl.a. pædagoger og andre voksne møder dem med højere og mere konstruktive forventninger. Dette gælder bl.a. i forhold til den unges uddannelse, og kan derfor i sidste ende påvirke den enkelte unges livschancer<sup>3</sup>.

De unge benytter stedet på forskellig vis. Nogle kommer for at lave noget kreativt i MakerSpace, andre for N'Vest eller for lektiecaféen, mens andre igen kommer for at få eftermiddagsmad eller være sammen med deres venner i Ungdomsklubben. Nogle unge kommer primært for en enkelt, bestemt aktivitet, mens andre gør brug af en bred vifte af aktiviteter og muligheder, og de drives af meget forskellige ønsker og behov.

Det er derfor lykkedes at skabe en forholdsvis bred brugergruppe på Smedetoften, og én af de interviewede unge beskriver den således:

<sup>3</sup> Soei, A. (2021): "Nordvest-undersøgelsen - sociale overdrivelser og fritidsliv blandt unge i Københavns Nordvestkvarter". Udgivet af Områdefornyelse Nordvest, Københavns Kommune



*"Mangfoldig. Det er meget forskellige typer, og det afspejler sig også i, at der er mange forskellige aktiviteter. Så der er nogle, der kommer rigtig meget i klubben og laver alle mulige ting, og så er der nogle, der kommer primært i Mind Your Own Business. Så det er på en eller anden måde lidt separeret i, hvilke personer, der kommer de forskellige steder. Så jeg tror, at hvis man fjernede den ene del, så ville man fjerne nogle personer derfra, fordi de ikke nødvendigvis synes, at det er lige så sjovt eller fedt at være sammen med alle." - Ung bruger af Smedetoften*

Som den unge i ovenstående citat peger på, afspejler aktiviteterne og brugergruppen hinanden gensidigt. De forskelligartede aktiviteter er i høj grad med til at skabe en divers brugergruppe, og samtidig er det de unge med forskellige interesser, der holder liv i de forskellige aktiviteter.

### 7.1.1 ARBEJDET MED UDSATTE UNGE

Forsøgsordningen på Smedetoften formår således at henvende sig til en bredere, almen gruppe af unge. På denne måde arbejder man aktivt med at skabe nogle rammer, der ikke bidrager til, at den lille gruppe af udsatte unge sætter dagsordenen for flertallet af unge. Man er dog opmærksom på de udsatte unge, og der arbejdes målrettet med at inddrage de mere udsatte unge i aktiviteterne på Smedetoften, som tidligere var den dominerende brugergruppe.

Smedetoften har desuden gjort en indsats for at få flere piger til at benytte sig af Ungdomsklubben på Smedetoften, hvilket har haft en positiv effekt og skabt en kultur, som pigerne også har været med til at definere. Her har man bl.a. brugt kræfter på at rekruttere bestemte grupper af piger i deres frikvarter og efter skole, hvor de hang ud på skolens områder. I samarbejde med pigerne har Smedetoften skabt flere aktiviteter som pigeaftenener, madhold og Beautybox, som har givet dem mulighed for at indgå i klubbens aktiviteter på et niveau og med et tempo, som var hensigtsmæssigt for dem. Yderligere har Smedetoften arbejdet aktivt for at gøre pigernes forældre opmærksomme på, hvad man laver i klubben for dermed at give dem viden om, at det er godt og sundt fællesskab at deltage i.

For flere piger har det været udfordrende at komme i klubben, der tidligere var meget domineret af drenge. Derfor er det afgørende for pigerne, at de voksne er med til at skabe nogle rammer for kulturen i klubben, og at pigerne ved, at personalet "har deres ryg", hvis de oplever en grænseoverskridende kultur fra drengene. Der er fortsat eksempler på, at interviewede piger har oplevet en ubehagelig og grænseoverskridende tone i Ungdomsklubben, og det bør derfor fortsat være et fokus at arbejde med kulturen.

## 7.2 SOCIALE FÆLLESSKABER OG RELATIONER PÅ SMEDETOFTEN

Mange af de interviewede unge oplever, at det er de sociale relationer med deres venner, som er det bærende for deres deltagelse på Smedetoften. Derfor er det væsentligt, at det element indgår i alle aktiviteter, og at der gives plads til det - hvad det også er tilfældet i Forsøgsordningens aktiviteter. Det gælder også de mere strukturerede aktiviteter som lektiecaféen og møderne hos Ungerådet, hvor der er plads til, at de unge hygger sig og har socialt samvær med hinanden. Adspurgt, hvorvidt en gruppe unge ville deltage i en specifik aktivitet, hvis deres venner ikke deltog, svarer de generelt afvisende. En ung siger:



*"Nej, jeg tror det ikke, fordi man skal også have det sjovt her, og hvis det er nogle, man ikke kommer til at blive gode venner med, så er det også lidt lang tid at bruge." - Unge brugere af Smedetoften*

Det er gennemgående for de unge, at de primært kommer på Smedetoften for at være sammen med de venner, de kender i forvejen. Dette bakkes op af personalets opfattelse af, at nye medlemmer på Smedetoften ofte kommer, fordi de følges med en ven, der kommer på Smedetoften i forvejen, og at de unges aktivitet er meget styret af, hvordan deres venner bruger stedet.

### Relationen til de voksne

Relationen til de voksne på Smedetoften spiller ligeledes en vigtig rolle for nogle unge. Spørger man de unge, oplever de, at relationen til de voksne giver dem følelsen af at have nogen, der kan støtte dem, og samtidig er det denne relation, der kontinuerligt kan hjælpe de unge ind i skabende fællesskaber.

De interviewede unge oplever at have positive, tætte og ligeværdige relationer til de voksne på Smedetoften. Flere unge beskriver de voksne på Smedetoften som deres venner, snarere end nogle, der er der for at passe på dem. Om relationen til de voksne på Smedetoften fortæller en ung bl.a.:



*"Man får faktisk et meget tæt forhold til de voksne. Det føles næsten som om, at det er ens venner og ikke nogen, der er der til at passe på en." - Ung bruger af Smedetoften*

En anden ung fortæller:



*"Vi ser meget lige på hinanden. Der er ikke en så stor forskel. Jeg føler mig respekteret, fordi de voksne snakker til mig, som de også ville snakke til hinanden." - Ung bruger af Smedetoften*

For nogle unge er det afgørende for deres deltagelse, om de har en god social relation til den voksne, der står for den givne aktivitet. Med blik for at skabe rum på tværs af aktiviteter, er det derfor vigtigt, at man fortsat søger at bygge bro mellem aktiviteterne ved at lade den voksne flytte sig rundt og invitere de unge med til andre aktiviteter.

### **Smedetoften-fællesskab**

Selvom flere af de interviewede unge ikke oplever at have fået nye venner, fortæller flere, at de er blevet tættere med de andre unge, som de kender i forvejen. Dette skyldes bl.a., at Smedetoften giver dem mulighed for at være samlet flere ad gangen, end det er muligt, når man er derhjemme, samt at de ses oftere og i længere tid, fordi de kan være på Smedetoften. Adspurgte, hvad Smedetoften kan tilbyde fremfor at være derhjemme, svarer en ung:



*"Fordi det er nemmest at mødes med folk [på Smedetoften], hvis der ikke kan være så mange hjemme hos en selv. Det er ikke altid lige fedt at være mange hos en selv, og have ansvar for alt, og at der skal være mad og sådan noget." - Ung bruger af Smedetoften*

Smedetoften er således med til at facilitere et lettilgængeligt samlingspunkt for de unges sociale relationer. Derudover danner Smedetoftens aktiviteter nogle rammer, som giver det sociale samvær værdi og gør det sjovt at være sammen dér - her fremhæver de unge forårets skitur som et socialt højdepunkt, der ryster folk sammen. Flere af de unge fortæller desuden, at de kunne have interesse i at lære nye unge fra andre klubber og skoler at kende. En ung siger: "Man kunne måske lave noget på tværs af klubberne, så man lærer andre unge fra området at kende, men også får nye muligheder". Denne unge er altså interesseret i også at udforske, hvilke aktiviteter, andre klubber i området har at tilbyde.

Selvom flere af de unge fortæller, at mange er sammen i på forhånd etablerede grupper, oplever de også, at der er et fællesskab mellem alle Smedetoftens unge på tværs af grupper. Alle ved, hvem hinanden er, og man behandler hinanden ordentligt. Der er sjældent stridigheder mellem grupper eller lignende. Én af de unge oplever det store fællesskab på Smedetoften som et væsentligt udbytte. Til spørgsmålet om, hvad den unge får ud af at komme på Smedetoften svarer vedkommende bl.a.:





## *"Sådan fællesskab. Altså ikke sådan, at man bare snakker med alle, men man føler sig stadigvæk som en del af et fællesskab."* - Ung bruger af Smedetoften

Denne følelse af et større Smedetoften-fællesskab giver en god grobund for at arbejde med et støttende fællesskab, hvor de unge hjælpes ind i allerede eksisterende, mindre fællesskaber i Smedetoften. Der er interviewet én ung, som ikke kommer på Smedetoften til hverdag, fordi hun ikke længere har venner, der kommer. Denne unge oplever ikke, at de voksne kunne have støttet hende mere til at komme ind i eksisterende fællesskaber, for hun kender allerede de andre - det er bare ikke nogen, hun er venner med, og for hende er det ikke et ønske at blive en del af andre fællesskaber. De unge, der har været interviewet i forbindelse med evalueringen, har dog generelt haft stærke sociale relationer og i lav grad haft følelsen af at være ensomme eller holdt uden for. For andre unge kan det dog være et ønske - herunder måske særligt for unge, der ikke har stærkt etablerede sociale relationer, som de kan deltage i aktiviteter sammen med. Som det fremgår af statusrapporten for Forsøgsordningen<sup>4</sup>, er de støttende fællesskaber, hvor individuelle unge hjælpes ind i Smedetoftens fællesskaber, et eksisterende fokus. De interviewede unges udtalelser om, at aktiviteterne på Smedetoften i høj grad foregår i allerede etablerede grupper bakker op om, at dette fokus er nødvendigt og hensigtsmæssigt i relation til at inddrage unge, der ikke allerede indgår i sociale grupper.

Da de unge generelt vægter relationerne til både andre unge og de ansatte på Smedetoften højere end aktiviteten, er det et væsentligt opmærksomhedspunkt, at det kan være en barriere for unge uden eksisterende sociale grupper overhovedet at komme hen til Smedetoften.

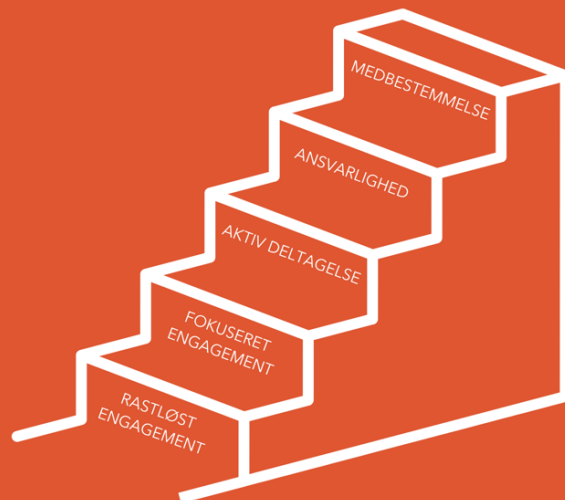
<sup>4</sup> Klub Smedetoften: Forsøgsordning på Smedetoften - statusrapport.

## 8 PÆDAGOGISK METODE

I Forsøgsordningen på Smedetoften arbejder man med udviklingen af pædagogiske metoder, der har til formål at øge de unges engagement og medbestemmelse. Grundlæggende for de pædagogiske metoder på Smedetoften er, at man har de unges fremtidsperspektiv i fokus, men at der samtidig er plads til at "hænge ud". De to centrale metoder i Forsøgsordningen på Smedetoften er *deltagelsesstigen* og *All In*.

### DELTAGELSESTIGEN

I Forsøgsordningen arbejder man med deltagelsesstigen som pædagogisk metode for bl.a. at øge de unges engagement, aktive deltagelse, ansvarlighed og medbestemmelse. På deltagelsesstigen kan de unge bevæge sig fra et rastløst og ufokuseret engagement til aktiv medbestemmelse i kulturen og udvalget af aktiviteter på Smedetoften. Det er således intentionen, at de unge udvikler deres engagement og medbestemmelse, når de bevæger sig opad på stigen, og metoden skal være med til at sikre, at de unge har kan træde ind i skabende fællesskaber på Smedetoften<sup>5</sup>. De unge bevæger sig dog ikke altid lineært på stigen, men kan fx deltage i aktiviteter med forskellige ambitionsniveauer for udviklingen af deres engagement. Nogle unge vil derfor indtræde på et højere trin ved at deltage aktivt i én udvalgt aktivitet og derefter bevæge sig videre i deres ungdomsliv, mens andre unge vil indtræde på deltagelsesstignens nederste trin og gradvist bevæge sig opad.



<sup>5</sup> Klub Smedetoften: Forsøgsordning på Smedetoften - statusrapport.

## ALL IN-METODEN

Forsøgsordningen på Smedetoften samarbejder med Københavns Professionshøjskole, som har udviklet All In-metoden. All In er udviklet til at skabe og forankre en ny helhedsorienteret ungeindsats samt nye metoder i arbejdet med marginaliserede unge. Målet med All In er, at de unge selv definerer rammerne, retningen og indholdet i de forskellige ungetilbud, sådan at de kommer til at passe til deres konkrete ønsker og livssituation. Her er omvendt deltagelse et kernebegreb, der betyder, at magtforholdet mellem unge og voksne er vendt om<sup>6</sup>. All In-metoden etablerer generelt et fokusskift i pædagogisk praksis fra at finde på og styre til at støtte de unge i at konkretisere, planlægge og udfører deres initiativer<sup>7</sup>.

I Forsøgsordningen på Smedetoften arbejder man konkret med All In som metode til at få kontakt til grupper af unge, der ikke af sig selv kommer ind ad døren til Smedetoften. De unge arbejder i grupper med støtte fra en fast medarbejder mod et fælles mål og under rammer, de selv har sat.

Både deltagelsesstigen og All In-metoden har et grundlæggende fokus på at skabe engagement og aktiv deltagelse hos de unge. All In-metoden er forankret i Forsøgsordningen som konkrete All In-aktiviteter, som faste medarbejdere står for. Her inviteres grupper af unge til at indgå i et fælles arbejde for en sag, de selv vælger, og under rammer, de selv sætter. Deltagelsesstigen er i højere grad en pædagogisk metode, der er gennemgående i medarbejdernes pædagogiske tilgang til de unge i forbindelse med de daglige aktiviteter.

I det følgende afsnit beskrives det, hvordan medarbejdernes arbejde med deltagelsesstigen og All In kommer til udtryk både i forbindelse med deres daglige tilgang til de unge og gennem rammerne og tilgangen i de etablerede, faste aktiviteter. Overordnet fungerer både deltagelsesstigen og All In-metoden som gode værktøjer til at sikre de unges udvikling imod engagement og medbestemmelse samt inddragelse af unge, som ellers ikke kommer ind ad døren på Smedetoften.

På deltagelsesstigen indtræder de unge generelt på forskellige trin afhængig af den unges ressourcer, interesser og den konkrete aktivitet, den unge deltager i. De unge, der aktivt har meldt sig og kommet til en aktivitet er allerede et eller flere trin oppe på stigen. Rammerne omkring nogle af aktiviteterne er tilrettelagt således, at det i høj grad er de unge selv, der skal tage initiativ og styring i aktiviteten, og de unge befinder sig derfor langt oppe på stigen i den pågældende aktivitet, mens de samme unge kan deltage på

<sup>6</sup> Klub Smedetoften: Forsøgsordning på Smedetoften – statusrapport.

<sup>7</sup> Evaluering ALL IN medarbejderforløb 2016-2017, udgivet 2020.

anden vis i andre sammenhænge. Når de unge er til stede på Smedetoften uden for de etablerede aktiviteter, men blot "hænger ud", er deltagelsesstigen tilgang med til at sikre, at der skabes mulighed for, at de unges deltagelse kan udvikle sig til mere ansvar og medbestemmelse. Der er dog et indbygget hierarki i deltagelsesstigen, hvor "medbestemmelse" er placeret højere end fx "rastløst engagement". Selvom det på mange måder er hensigtsmæssigt at stræbe efter, at de unge bevæger sig opad på stigen, er det imidlertid også vigtigt, at man anerkender, at deltagelse på de nederste trin af stigen også kan være legitim og endda en succes i visse sammenhænge.

Rammerne i All In-aktiviteterne støtter de unge til at træde direkte ind på det øverste trin i deltagelsesstigen. Denne tilgang er med til at inddrage grupper af unge, som muligvis ikke selv ville træde ind ad døren til Smedetoften på eget initiativ. Når de unge bliver støttet til at tage medbestemmelse fra starten af projektet, kan det skabe et engagement og en lyst til at deltage på Smedetoften i andre sammenhænge.

## 8.1 FORVENTNINGER OG FRIRUM

Forsøgsordningens pædagogiske metoder bygger på en tilgang, hvor man har forventninger til de unge og deres deltagelse samt fokus på udvikling. En undersøgelse fra Børnerådet viser, at ni ud af ti unge i 9. klasse angiver, at de går til deres fritidsaktivitet, fordi de gerne vil udvikle sig og blive bedre til det, de går til<sup>8</sup>. De unge bruger altså i høj grad deres fritidsaktiviteter til dygtiggørelse og udvikling, og dette imødekommes af Forsøgsordningen, hvor de unge mødes af en lang række muligheder for udviklende fritidsaktiviteter, herunder fx N'Vest, lektiecaféen og MakerSpace.

Disse aktiviteter giver de unge mulighed for at udvikle og forbedre sig, men bliver som oftest ikke defineret som afslappende fritid af de unge selv. Adspurgt, hvilke forventninger og aktiviteter, som Smedetoften skal kunne tilbyde de unge, siger en ansat bl.a.:



*"Jeg synes heller ikke, at vi skal stille krav til de unge hele tiden, for det vi ved er, at de unge faktisk ikke definerer særligt meget som fritid. De definerer eksempelvis ikke deres fritidsinteresser som fritid, det at gå til fodbold, og det at skulle præstere, definerer de ikke som fritid, og det vil sige, at vores aktiviteter ikke bliver defineret som afslappende fritid for dem, fordi de skal præstere noget. De skal lave lektier, lave en virksomhed, lave fotokunst, og det er det, vi kan tilbyde der, men jeg synes også, at vi som klub skal kunne tilbyde frirummet, men under nogle ordnede rammer, som også hjælper de unge med at navigere i samfundet" - Ansat på Smedetoften*

<sup>8</sup> Børnerådet (2019): "Det gode fritidsliv er venner, tid og frihed" i Børneindblik nr. 1/2019, 6. årgang

På Smedetoften er der plads til både skabende og udviklende aktiviteter og mere uforpligtende frirum. De unge brugere af Smedetoften udtrykker generelt, at de oplever Smedetoften som et sted, hvor de selv har mulighed for at vælge graden af deres deltagelsesniveau. En ung bruger siger:



*"Det giver noget frihed og letter også lidt, fordi så er der ikke nogen, der siger, at der er noget jeg skal gøre, men jeg bestemmer selv i en eller anden grad." - Ung bruger af Smedetoften*

For den unge er det positivt, at hun selv kan bestemme, i hvilken grad hun har lyst til at deltage. De uforpligtende fællesskaber og aktiviteter på Smedetoften bør ikke underkendes som et vigtigt element til at skabe rum for og fastholde nogle grupper af unge. Derudover er det, som tidligere beskrevet, vigtigt for de interviewede unge, at de har et sted, som faciliterer et samlingspunkt for dem og deres venner. De mere uorganiserede og uforpligtende aktiviteter i Smedetoften kan danne grundlag for, at de unge løbende bliver engageret i de skabende fællesskaber, hvor de deltager i en aktivitet omkring et interesseområde eller aktiviteter arrangeret af lokale aktører.

Det er dog afgørende, at der er mulighed for at bevæge sig op på deltagelsesstigen, selvom en ung primært deltager i de mindre organiserede aktiviteter på Smedetoften. En ansat i Ungdomsklubben understreger, at det er vigtigt, at medarbejderne hele tiden står klar til at gribe de unge, hvis de viser interesse for at deltage i en aktivitet eller selv tager initiativ til det. Der er grupper af unge, som primært benytter Ungdomsklubben til mere uforpligtende aktiviteter, der ikke direkte er relateret til Forsøgsordningens mål (eksempelvis gamer eller ser fjernsyn). Selvom disse unge oftest afviser at deltage i organiserede aktiviteter, oplever den interviewede ansatte imidlertid, at der somme tider kan vise sig en overraskende interesse for at deltage. Det er derfor vigtigt at blive ved med at spørge. Nogle unge har brug for tid, men "kommer, når de er klar", som den ansatte formulerer det.

Denne tilgang til de unge gør, at de hele tiden har mulighed for at blive hjulpet ind i skabende fællesskaber og potentielt bevæge sig opad på deltagelsesstigen, og man bør løbende arbejde med synliggøre Forsøgsordningens aktiviteter for de unge.

## **8.2 EMPOWERMENT**

Gennemgående i og på tværs af Forsøgsordningens tilgange og mål i arbejdet med de unge, ligger et overordnet ønske om at skabe empowerment hos målgruppen. De

aktiviteter, der indgår som en del af Forsøgsordningen, bidrager derfor på forskellig vis med muligheder for empowerment.

Forsøgsordningens aktiviteter har overordnet potentiale for at skabe empowerment hos de unge på følgende parametre:

- Giver de unge redskaber til at nå deres mål – særligt omkring uddannelse og fritidsjob, men også andre mere personlige mål (som fx at lære en bestemt kampsport).
- Giver de unge mulighed for at spørge voksne om hjælp og rådgivning til konkrete udfordringer, de står over for
- Lærer de unge om civilsamfundet og dets muligheder gennem mødet med de forskellige foreninger og personer, der bruger Smedetoften
- Støtter de unge i All In-projektet og Ungerådet til at få øje på udfordringer i samfundet eller i deres lokalområde samt giver inspiration og støtte til, hvad man kan gøre ved det. De lærer at navigere i, hvor beslutningerne bliver taget, og hvordan man kan påvirke dem.
- Giver de unge mulighed for at sætte egne projekter i gang og få succesoplevelser med disse gennem de skabende fællesskaber i bl.a. MakerSpace og N'Vest

## EMPOWERMENT

"Empowerment refererer til, når et menneske styrker sin handleevne, kontrol og ejerskab over beslutninger, der påvirker dets levevilkår og hverdag. Empowerment kan både ses som et resultat i sig selv og som en proces og tilgang, hvor man som individ eller gruppe støttes i at synliggøre sine problemer, forholde sig kritisk til dem og via handling opnå kontrol over sin livssituation"<sup>9</sup>

Mange af de interviewede unge oplever Smedetoften som et sted, hvor de kan få hjælp til de ting, de gerne vil lære, og som støtter dem i flere forskellige aspekter af deres liv. En ung bruger af Smedetoften formulerer det således:



*"Jeg ser Smedetoften som et hjælpemiddel til at hjælpe mig frem til alle mulige andre ting. (...) F.eks. et job, lektiehjælp, kurser, erfaring.*

<sup>9</sup> Definition af empowerment fra udviklingsenheden Mestring og Empowerment under Komiteen for Sundhedsoplysning. Se: <https://empowerment.dk/>

## *Jeg fik et førstehjælpskursus, og jeg har også taget et martial arts-kursus derovre. Så jeg får ny erfaring og nye ting, jeg lærer." - Ung bruger af Smedetoften*

Den unge bruger fortæller, hvordan Smedetoften for hende er et redskab, hun kan bruge til at understøtte sin egen handleevne i livet. Hun havde et ønske om et fritidsjob, og det har Smedetoften hjulpet hende til at få, ligesom hun selv fortæller, at hun har fået viden om arbejdsmarkedet, herunder bl.a. hvordan man betaler arbejdsmarkedsbidrag. Senere vil hun også gøre brug af lektiecaféen, når hun oplever et behov for det i forbindelse med eksamensperioder.

Ovenstående er et sigende eksempel på, hvordan Forsøgsordningens aktiviteter er med til at understøtte de unge i det, der fylder noget i deres ungdomsliv og hverdag og dermed styrke deres handleevne.

Det gennemsyrrer en stor del af Forsøgsordningens aktiviteter, at de unge oplever at få ny viden og erfaringer. De unge kobler generelt ikke deres erfaringer fra Smedetoften direkte til deres resultater i skolen eller oplevelser i andre sammenhænge, men det er evaluators vurdering, at aktiviteterne i høj grad har et fokus på de unges dannelse som demokratiske medborgere, og ligeledes giver de unge konkret viden, som vil være gavnlige for dem i overgangen til deres voksenliv. De unge selv lægger vægt på, at det for dem i høj grad handler om, at der er et sted, hvor de ved, at de kan få hjælp til det, der fylder i deres liv. Den støtte, de unge får på Smedetoften er således fleksibel og indstiller sig efter de unges behov. For de unge handler det om at vide, at der er nogen, hvis de har brug for hjælp.

Som beskrevet i Afsnit 4, er de forskellige lokale foreninger, der hver især laver aktiviteter på Smedetoften - mere eller mindre henvendt til de unge - med til at give de unge blik for, hvordan civilsamfundet kan organisere sig og skabe aktiviteter og resultater, der gavner lokalsamfundet og dets beboere. Uanset om de unge selv deltager i aktiviteterne eller blot får kendskab til dem, er der potentiale for, at denne viden kan sætte refleksioner i gang omkring de unges egen rolle i lokalområdet og endda inspirere dem til selv at engagere sig på sigt.

Dette bakkes op af aktiviteter som Ungerådet og All-in, hvor de unge selv får muligheder for at sætte emner på dagsordenen. De unge støttes i at blive opmærksomme på, hvilke udfordringer de oplever, samt hvordan det er muligt at handle for at ændre de vilkår, der skaber udfordringerne.

En af de interviewede unge fremhæver *ansvar* som et nøgleord - både i forbindelse med, hvad man skal lære i overgangen til voksenlivet, og i forbindelse med, hvad han rent faktisk oplever at lære på Smedetoften. Han siger:



*"Ansvar. Det er de [Smedetoften] jo faktisk også ret meget med til (...) i aktiviteterne. De er ret ansvarsprægede. Man tager selv ansvar for det, man nu engang er i gang med at lave, fordi så er det én selv, der sørger for, at man kan løfte det til det niveau, man nu gerne vil have det" - Ung bruger af Smedetoften*

Som den unge i citatet er inde på, er Smedetoftens metode og fokus på empowerment med til at give de unge ansvar og ejerskab over deres egne aktiviteter og beslutninger samt styrke deres ambitioner med dem.

Fælles for ovenstående er, at de unge får støtte til at navigere og handle på egen hånd i deres liv og i samfundet både nu og på længere sigt. I nedenstående afsnit uddybes det, hvordan Smedetoftens aktiviteter og tilgange samt deres fokus på indflydelse og medbestemmelse, viden om samfund samt hjælp til uddannelse og fritidsjob er med til at styrke empowerment hos de unge på forskellige parametre.

### **8.3 INDDRAGELSE OG MEDBESTEMMELSE**

Det er et gennemgående fokus for Forsøgsordningen, at de unge skal opleve medbestemmelse omkring aktiviteterne på Smedetoften, og det gennemsyrrer hele tilgangen til de unge. Som tidligere beskrevet arbejder man bl.a. med metoden "deltagelsesstigen", hvor de unge støttes fra det nederste trin, som er "rastløst engagement" til det øverste trin, som er "medbestemmelse". Dette skinner igennem i de unges oplevelse af stedet, og alle de interviewede unge giver udtryk for, at de oplever en høj grad af medbestemmelse på Smedetoften, hvor der er plads til deres idéer og holdninger. Om sin oplevelse af Smedetoften fortæller en ung bl.a.:



*"Noget af det fedeste ved Smedetoften er, at de unge også bliver inkluderet i aktiviteterne, så det hele ikke er voksenstyret. Der kommer unge og friske idéer til, og så får man også lidt mere ansvar, og man bliver lidt mere selvstændig." - Ung bruger af Smedetoften*

Den unge oplever at blive inkluderet og lyttet til, og at Smedetoften generelt ikke er "voksenstyret", men at de voksne er åbne for de unges idéer. Dertil fortæller andre unge, at de generelt ikke ville tøve med at foreslå nye idéer til de voksne, og de oplever, at de voksne er meget positivt indstillede over for nye idéer. En ung siger:





*"Jeg føler, de er meget åbne, og specielt hvis det er en ny idé. Så bliver de meget begejstrede." - Ung bruger af Smedetoften*

Blandt de unge er der generelt en opfattelse af, at de voksne er meget lydhøre over for idéer til aktiviteter. Der er da også mange konkrete eksempler på aktiviteter, som de unge har foreslået - fx en neglesalon, en læseklub og forskellige små ture ud af huset - fx i IKEA. De unges forslag bliver taget alvorligt, og de voksne understøtter aktiviteterne ved at hjælpe med de praktiske omstændigheder og ved at samle andre interesserede. Denne voksenunderstøttelse er et vigtigt led i, at de unges aktiviteter går fra idéniveau til at blive ført ud i livet.

Rammerne omkring Smedetoftens aktiviteter er i vid udstrækning tilrettelagt således, at de unge inddrages. Eksempelvis afholdes der jævnligt møder i Ungdomsklubben, hvor aktiviteter planlægges. Det er dog i høj grad også op til de unge selv, hvor meget de vil engagere sig og søge medbestemmelse. En ung bruger peger i det følgende citat på, at medbestemmelse på Smedetoften forudsætter både initiativ og en aktiv indsats fra den unges side:



*"Hvis du har en idé, så er det kun dig selv, der sætter grænser, for du kan altid komme i Smedetoften og selv lægge kræfter i det." - Ung bruger af Smedetoften*

En anden ung siger:



*"(...) hvis du vil lave et eller andet, så får du lov til at lave det. Altså hvis du tænker - der er ikke noget for mig at lave - så er det bare fordi, du ikke har spurgt endnu" - Ung bruger af Smedetoften*

De unge i de ovenstående citater oplever, at de selv kan sætte gang i og tage ansvar for aktiviteter på Smedetoften, og de befinder sig således øverst på deltagelsesstigen på trinnet "medbestemmelse". Det fremgår af tilgangen med deltagelsesstigen, at dette trin kræver en grad af initiativ og engagement fra de unges side, og ovenstående citater viser, at det også er de unges opfattelse, at de i høj grad selv er med til at skabe deres muligheder på Smedetoften, hvis de selv lægger energi i det.

Den store grad af medbestemmelse, som det er muligt at opnå, er hensigtsmæssig på flere parametre for både de unge og for fællesskabet på Smedetoften. En ung bruger fremhæver, at hun ofte deltager i planlægningen af aktiviteter på møder i Ungdomsklubben. Hun fortæller om, hvordan de unge fx selv har foreslået og arrangeret en filmaften, hvor de bagte og siger i den forbindelse:



"Man får indflydelse, og så føler man, at man er en del af fællesskabet. Og så har man også oftere lyst til at komme, fordi man tænker: Jeg har venner her, jeg har et godt fællesskab, så jeg vil gerne bruge min fritid på det, for det er hyggeligt nok." - *Ung bruger af Smedetoften*

Medbestemmelsen giver hende en følelse af fællesskab, fordi hendes mening bliver hørt, og hun oplever, at aktiviteterne er til for hende og hendes venner - og det giver hende og hendes venner lyst til at bruge deres fritid på fællesskabet.

### **Medbestemmelse i Ungerådet og All In-projektet**

Også en fast aktivitet som Ungerådet er med til at sætte medbestemmelse og ungedemokrati i højsædet på Smedetoften. Der er tilknyttet en fast medarbejder til Ungerådet, som støtter de unge i deres arbejde, men rådet er i høj grad drevet af de unges engagement, og det er de unge, der beslutter, hvad de gerne vil arbejde for. Medlemmerne mener generelt, at Ungerådet er et godt initiativ, der giver dem mulighed for at få deres stemme hørt både på Smedetoften og i lokalområdet. Et medlem af Ungerådet siger:



"Jeg synes, det er virkelig fedt, fordi det er ikke alle steder, der findes sådan et sted. Det er virkelig fedt, at de begynder at tænke mere på, hvad de unge også vil, fordi det er jo sådan set os, der er fremtiden. Og så er det bare nice, at man kan komme ud og få sin mening ud." - *Ung bruger af Smedetoften*

Ved dataindsamlingen til evalueringen var det siddende Ungeråd stadig i opstartsfasen, da alle medlemmer var nye. De var således i gang med at udarbejde deres målsætninger og mærkesager, og det er tydeligt, at denne proces også sætter gang i de unges overvejelser omkring, hvad de synes er vigtigt at arbejde med. De unge kommer således ikke til Ungerådet med sager, de på forhånd ønsker at arbejde for, men den proces, som medarbejderen faciliterer, er med til at synliggøre udfordringer og muligheder for de unge. De unge styrkes således i at tage stilling og engagere sig demokratisk i deres miljø og i samfundet. Dette er ligeledes tilfældet i All In-projektet, hvor unge arbejder i grupper for et fælles mål, de selv har sat med støtte fra en medarbejder.

For målgruppen til All In-projektet er denne proces særligt betydningsfuld, fordi gruppen, som en medarbejder formulerer det, "mangler demokratisk selvtillid". Disse unge har i mange sammenhænge oplevet, at deres holdninger enten ikke bliver taget seriøst, eller at de ikke har noget at byde ind med. Når de unge får mulighed for at arbejde med deres egne idéer, blive hørt og samtidig udstyret med de rette redskaber til at arbejde med deres idé, er der potentiale for, at de oplever en øget grad af selvtillid og tro på sig selv -

dette gælder for Ungerådet og All In, men også for andre af Forsøgsordningens skabende fællesskaber. Én af de interviewede unge mener, at medbestemmelsen generelt er med til at give unge mere tro på sig selv:



*"Det giver en form for selvtillid til de unge og en lyst til at gøre de ting, de gerne vil gøre i stedet for at holde sig tilbage på lang sigt." - Ung bruger af Smedetoften*

### **Rammer og støtte**

Både i arbejdet med Ungerådet og særligt med All In-projektet er det vigtigt, at der er rammer, støtte og vejledning fra voksne, da dette er en forudsætning for, at de unge kan opnå den tilsigtede læring. De unge kan have forskellige erfaringsrammer med demokratisk deltagelse og dermed forskellige forudsætninger for at indgå i Ungerådet og All In-projekterne.

Et forskningsprojekt om All In-metoden peger på, at det kan være svært at få de unge til at have tillid til, at de rent faktisk selv må bestemme, hvad de vil arbejde med<sup>10</sup>. En faktor, man også oplever på Smedetoften. De unge er derfor heller ikke vant til at arbejde med deres egne idéer, og det kræver et stykke arbejde at vinde deres tillid samt at hjælpe dem i gang med at gøre deres udfordringer og muligheder synlige for sig selv og hinanden. Herfra er det naturligvis vigtigt, at processen ikke bliver for voksenstyret, og det en balance, man må finde i praksis.

Denne balance mellem voksenstyring og de unges medbestemmelse er relevant i en stor del af Smedetoftens aktiviteter, herunder fx arbejdet med Ungerådet, All In-projekterne og N'Vest. En medarbejder understreger, at det dels er vigtigt at skabe rammer og vejlede de unge, men at det også er afgørende, at man ikke styrer de unge uden om alle fejl, de måtte lave, da disse er kilder til vigtig læring.

Unggruppen på Smedetoften er forskelligartet, og for nogle er rammer og støtte et vigtigt led til at opnå medbestemmelse, mens andre kan arbejde selvstændigt med egne projekter og får et stort udbytte af det. Et eksempel er den unge i følgende citat, som selvstændigt benytter MakerSpace til sine egne projekter. Adspurgt, hvad han får ud af at komme på Smedetoften, svarer han:



*"Kreativt frirum. At jeg har alle muligheder, men samtidig behøver jeg ikke. Jeg kan tage det ret stille og roligt, og hvad jeg nu vil lave. Det er ikke fordi, jeg skal lave alt muligt, men jeg kan, og det er i virkeligheden bare det. Jeg har frihed." - Ung bruger af Smedetoften*

<sup>10</sup> Tofteng, D. M. B., & Madsen, L. (2020): "Om at sidde på hænderne og gå All In: deltagelse som pædagogisk handlerepertoire" i Social Kritik: Tidsskrift for social analyse & debat.

Denne unge bruger lægger vægt på, at Smedetoften ikke er et krævende rum for ham, hvor der er noget, han skal. Han oplever en meget høj grad af medbestemmelse - i en sådan grad, at han selv kalder det "frihed" og siger, at han har "alle muligheder". Smedetoften stiller nemlig plads og redskaber til rådighed, som han ikke har adgang til andre steder. At kunne tilbyde de unge plads og redskaber, som de ikke har adgang til andetsteds, kræver naturligvis ressourcer på Smedetoften.

Den pædagogiske metode på Smedetoften forudsætter desuden, at personale og ledelse er omstillingsparate og pragmatiske i arbejdet med de unge. Nogle ting og aktiviteter kan lade sig gøre, fordi det er få unge, der ønsker at deltage - hvis flere unge bliver interesserede på sigt, skal man måske på ny tage stilling til, hvordan og hvorledes en aktivitet kan afvikles. Derfor må man være "pragmatisk og ikke for principiel" i sin tilgang til de unge, og de rammer man skabe for deres medbestemmelse og inddragelse.

## 8.4 VEJLEDNING

Flere gange ugentligt afholdes vejledningscafé i Forsøgsordningens lokaler. Her kan de unge få lektiehjælp og hjælp til at søge fritidsjob. Alle de interviewede unge kender til både lektiecaféen og fritidsjobformidlingen. Dog går flere af dem fortsat i folkeskole og har endnu ikke oplevet et stort behov for at benytte lektiecaféen. De fortæller dog, at de alle kender til lektiecaféen og vil overveje at benytte den, hvis det bliver nødvendigt for dem senere i deres uddannelsesforløb, og lektiecaféen nævnes flere gange i interviewene som et tilbud, de unge er bevidst om eksisterer. De unge, der benytter lektiecaféen, er



typisk unge, der er på en gymnasial uddannelse, men også unge i slutningen af folkeskolen eller på videregående uddannelser benytter lektiecaféen. En af de unge, der har benyttet lektiecaféen, siger følgende:



*"På et tidspunkt var jeg her også og få lektiehjælp. Det var jeg ret glad for. Det er især, når mine forældre nogle gange kommer lidt sent hjem, så er det ikke altid, at der er lige stor mulighed for at få hjælp i hverdagene. Og så er det bare nemmere at kunne sætte sig herved og arbejde koncentreret end og sidde derhjemme, fordi så kan jeg meget let blive distraheret." Ung bruger af Smedetoften*

Både observationer og interviews med unge, der har benyttet lektiecaféen, indikerer, at der hersker en meget høj grad af faglighed i lektiehjælpen, og at de unge har mulighed for at få hjælp til forskellige faglige retninger og niveauer. Dette styrkes i høj grad af, at de ansatte og frivillige lektiehjælpere er kompetente inden for mange forskellige faglige retninger og er dygtige formidlere til unge.

Desuden har de unge mulighed for at opsøge fritidsjobformidlingen, hvor de bl.a. kan få vejledning til ansøgninger og tilmelde sig barista- eller børnepasserkurser for at tilengne sig relevant erfaring. En ung bruger har desuden fået hjælp til at afklare, hvilken type fritidsjob, hun gerne vil have. Hun siger:



*"Lidt mere klarhed omkring, hvad det er, jeg gerne vil arbejde som. Jeg har også fået overblik over mine muligheder. Der var mange muligheder, jeg ikke vidste, jeg havde." - Ung bruger af Smedetoften*

Flere af de unge fortæller, at det er trygt for dem at vide, at der med Smedetoften er et sted, hvor man kan få hjælp og vejledning, både med lektier og med at finde fritidsjob, men også anden viden, de løbende får brug for i overgangen til voksenlivet. F.eks. har en af de unge fået hjælp til at betale SKAT i forbindelse med hendes første lønudbetaling.

Flere af de interviewede unge oplever Smedetoften som et sted, hvor der altid er voksne, som de kan henvende sig til, uanset typen af spørgsmål eller emne, de har lyst til at tale om, og Smedetoftens voksne fungerer som en ekstra støtte for de unge.

Når de unge spørges direkte til, hvad de konkret lærer af aktiviteterne, som de tror, de kan bruge senere i deres liv, breder svarene sig over forskellige overordnede temaer som ansvar og økonomi til mere konkret viden om børnepasning, førstehjælp og SKAT.

Ligesom der er unge, der primært benytter Smedetoften som et sted, hvor de kan ses med deres venner uden for de tilrettelagte aktiviteter, er der også unge, som primært benytter Smedetoften til at få vejledning om uddannelse og fritidsjob. En af de interviewede unge har eksempelvis fået job internt i Smedetoften og kommer der af den grund. Hun fortæller, at hun primært ser Smedetoften som et hjælpemiddel til at nå forskellige mål i hendes liv, og at hun primært kommer, når hun har brug for vejledning eller skal på arbejde.

En stor del af de danske unge føler sig generelt pressede enten ofte eller en gang imellem, og det er særligt krav og forventninger i relation til skolen, uddannelsessystemet og tanker om fremtidige krav fra samfundet, der presser dem.<sup>11</sup> Aktiviteterne og den generelle voksenstøtte, de unge oplever på Smedetoften, er således hensigtsmæssige i forhold til at give støtte til de unge på de områder, der fylder noget hos dem. Dette bakkes op af de interviewede unge, der oplever det som en tryghed, at de kan opsøge støtte på disse områder.

<sup>11</sup> Børnerådet (2018): "Pres på ungdomslivet" i: Børneindblik 1/18, 5. årgang.

## 9 BROBYGNING, SYNERGI OG RUM PÅ TVÆRS AF AKTIVITETER

På Smedetoften arbejdes der løbende med at skabe synergi og sammenhæng mellem aktiviteter på tværs af Forsøgsordningens aktiviteter, det sociale fritidsmiljø og MakerSpace NV.

Lektiecaféen, vejledningen og fritidsjobformidlingen er et eksempel på, hvordan den fysiske indretning og placering også kan være med til at skabe sammenhæng mellem aktiviteter. Disse aktiviteter er placeret i det store opholdsrum i Forsøgsordningens lokaler, hvor også køkkenet ligger, og der er zoner af borde og bløde stole, hvor man kan sætte sig. Rummet er centralt for det sociale fritidsliv og er fuldt af liv om eftermiddagen. Her kommer mange af de unge ofte forbi køkkenet for at få mad, når de har fri fra skole og er på vej til andre aktiviteter. Ofte sætter de sig og snakker, mens de spiser, inden de er videre igen. Lektiecaféen og fritidsjobformidlingen er således placeret et centralt sted på Smedetoften, hvor de fleste unge har deres gang i løbet af eftermiddagen. Placeringen i fælleslokalet skaber en synergi mellem Smedetoftens aktiviteter, som er fordelagtig. Dels fordi de unge bliver opmærksomme på, at lektiecaféen og fritidsjobformidlingen eksisterer som en mulighed for dem, og dels fordi de unge, der benytter vejledningen, indgår som en del af Smedetoftens livlige miljø. Vejledningen bliver et hyggeligt sted at være, fordi man indgår i det sociale liv i centeret af Forsøgsordningens lokaler.

Køkkenet i Forsøgsordningens lokaler og tilbuddet om eftermiddagsmad og -kage er et vigtigt samlingspunkt for Smedetoftens unge, der skaber sammenhæng mellem de forskellige lokationer og aktiviteter. En ung fortæller:



*"Jeg synes, vi har et ret godt fællesskab. Selvom jeg ikke er hernede særlig ofte [Forsøgsordningens lokaler], så kender jeg ret mange af medarbejderne. Også fordi [navn på medarbejder] ude i køkkenet laver kage til os, så derfor kommer vi hened i 10 minutter, og så får vi snakket med dem, der sidder her. Og så er der også lektiehjælp, så på den måde lærer man også medarbejderne at kende. Og til værkstedet - der er en dør ned, så man kan bare gå direkte derned. Og det er også dernede vi har Beautybox. Så jeg synes, det hænger ret godt sammen." - Ung på Smedetoften*

Den unge oplever generelt, at der er sammenhæng mellem Smedetoftens forskellige lokaler, og hun fremhæver fælleslokalet i Forsøgsordningen som et nøglested i den forbindelse. Hendes oplevelse af, at hun lærer medarbejderne at kende, vidner om den synlighed og tilstedeværelse blandt medarbejderne, som evaluator også har fået indtryk

af ved besøg på Smedetoften. Dette er et vigtigt led i at formidle aktiviteter til de unge, der er kommet inden for dørene, men ikke har et overblik over deres muligheder. Fælleslokalet som mødested er en oplagt mulighed for at bygge bro og inddrage de unge i Forsøgsordningens aktiviteter gennem direkte kontakt mellem medarbejdere og unge.

Der er dog også eksempler på, at der fortsat er potentiale for at udvikle brobygningen mellem aktiviteter. De unges brug af MakerSpace i forbindelse med iværksætterprojektet N'Vest er et eksempel på, hvordan der arbejdes med synergi imellem aktiviteter, men hvor imidlertid kan arbejdes på at skabe mere strukturerede rammer, der sikrer, at brobygningen finder sted. De unge i N'Vest arbejder i grupper med hjælp fra frivillige på deres egen virksomhedsidé. I forbindelse med forløbet udarbejder flere af grupperne et produkt eller en prototype i Maker-værkstedet - i det seneste forløb har grupperne bl.a. lavet sæber, tuftet tæpper og udviklet en prototype på en termoflaske. Når de unge skal i gang med at skabe deres produkter i Maker-værkstedet, har de typisk fået hjælp af en ung ansat. Dette møde har stort potentiale for at skabe en interesse hos de unge for MakerSpace og introducere dem for deres muligheder. Evaluatoren har deltaget ved et sådant møde mellem de unge i N'Vest og MakerSpace, som ikke umiddelbart kunne indfri dette potentiale, og hvor den mulige brobygning mellem aktiviteter udeblev. Her præsenterede de unge deres idé, og den unge ansatte i MakerSpace foreslog, at han ville stå for at producere prototypen, hvorefter de unge kunne afhente den ugen efter. Ved disse møder vil det være hensigtsmæssigt, at de unge inviteres ind i udviklingen af produktet og dermed gøres fortrolige med maskiner og værktøjer i MakerSpace. Den frivillige, der er tilknyttet N'Vest-gruppen i fornævnte eksempel fortælle - adspurgt, hvorvidt hun kender til MakerSpace - at det "vist er sådan en fritidshjem, hvor de laver sådan noget, som vi har fået lov at låne". Dette er på sin vis ikke er usandt, men det er tydeligt, at hun med dette udsagn ikke opfatter MakerSpace som en del af de muligheder, de unge har til rådighed på Smedetoften, og det er således heller ikke muligt for hende at informere de unge og bidrage til brobygningen.

Generelt efterspørges der en højere grad af synergi imellem Forsøgsordningen og MakerSpace, og nogle interviewede oplever et skel imellem de to bygninger. Det foreslås bl.a., at man i højere grad indtænker MakerSpace i aktiviteterne i Forsøgsordningen, således at de unge bliver præsenteret for, hvad værkstedet kan.

Også andre steder er der indikationer på, at der kan skabes en højere grad af synergi på Smedetoften. De unge benytter sig af aktiviteterne på forskellig vis, og mens nogle bruger et bredt udvalg af tilbud,



Foto: Unge fra Smedetoften. Sæber lavet i forbindelse med N'Vest.



kommer andre primært for at deltage i ét bestemt tilbud. Dette er tilfældet for én af de interviewede unge, som er blevet introduceret til en aktivitet gennem et oplæg på sin skole. Han har intet kendskab til de andre aktiviteter på Smedetoften og fortæller selv, at han føler sig lidt isoleret fra dem. Dette indikerer, at der er potentiale for, at unge, der kommer på stedet for bestemte aktiviteter, i højere grad informeres om de andre muligheder, der eksisterer. Det kan være gennem en kort præsentation fra en medarbejder, der fortæller om tilbuddene og evt. deler materiale ud. Den unge foreslår selv, at man i højere grad fortæller eleverne på skolerne om alle Smedetoftens aktiviteter frem for et enkelt tilbud, når man er på besøg, eller at man inviterer til en dag med åbent hus.

Tilgangen til de unge og den brede vifte af muligheder og aktiviteter, der eksisterer på Smedetoften, betyder, at det lykkes at inddrage en stor og forskelligartet gruppe af unge. Der er dog fortsat potentiale for, at de unge i højere grad kan integreres på tværs af aktiviteter og sociale grupper. Her kan de fælles aktiviteter som skiture og events og fester på pladsen være vigtige aktiviteter for at skabe rum på tværs af de daglige aktiviteter på Smedetoften. Disse aktiviteter fremhæves flere gange af de unge som værende positive for det sociale sammenhold på Smedetoften.

